

Buhalterija

apskaitos ir mokesčių apžvalga

Nr. 3 (994) 2025 m. sausio 21 d.

Svarbu! 5–9 psl.

Oksana GALIN

Investicinė sąskaita Lietuvoje: jos pranašumai gyventojams

Nuo 2025 m. sausio 1 d. įsigaliojo lengvata investuojantiems gyventojams. LR gyventojų pajamų mokesčio įstatyme įteisintos investicinės sąskaitos, kuriomis gyventojams sudaromos sąlygos patogiau investuoti į įvairius finansų rinkose platinamus produktus. Kol pinigai nepaimami iš investicinės sąskaitos ir reinvestuojami, gyventojų pajamų mokesčio mokėti nereikia. Apmokestinamas bus tik galutinis investavimo rezultatas – iš sąskaitos pasiimtos uždirbto pelno lėšos. Ką reikėtų žinoti, norint pasinaudoti investicinės sąskaitos lengvata, aptarsime šiame straipsnyje.

Į pagalbą buhalteriu! 13–16 psl.

Įmonės Apskaitos ir mokesčių politika bei vidaus tvarkos būtinės įmonei ne tik todėl, kad jų reikalauja teisės aktai bei VMI!

SVEIKINAME!

Sausio 21 d. Augė, Ina, Inesa – iš graikų – „tyra“.

Sausio 22 d. Asta, Vincas, Vincentina.

Sausio 23 d. Gundė, Gailigedas, Gailimantas.

Sausio 24 d. Artūras, Timas, Galvilas.

Sausio 25 d. Jaudvilas, Jaudvilė, Viltė.

Sausio 26 d. Justas – iš lotynų – „teisingas“, Rima, Justė.

Sausio 27 d. Jogvilas, Jogvilė, Mainotas.

Kiekvienai buhalterijai –
48 savaitraščio numeriai
aktualios informacijos per metus.

Konsultacijos 20–24 psl.

♦ „Pačiolio“ ekspertų konsultacijos

♦ Valstybinės mokesčių inspekcijos
specialistų konsultacijos

SAVAITĖS MINĖTINOS DIENOS

Sausio 25 d.

**VILNIAUS PAGARSINIMO DIENA
(VILNIAUS GIMTADIENIS)**

1323 m. sausio 25-ąją Lietuvos didysis kunigaikštis Gediminas parašė laišką, skirtą Liubeko, Zundo, Brėmeno, Magdeburgo, Kelno ir kitų miestų gyventojams, kuriame pranešė pasiruošęs priimti krikščionių tikėjimą. Šiame laiške Gediminas pirmą kartą paminėjo Vilnių, todėl sausio 25-oji laikoma Vilniaus gimtadieniu.

Sausio 26 d.

TARPTAUTINĖ MUITINIŲ IR MUITININKŲ DIENA

1952 m. pradėjo veikti muitinių bendradarbiavimo konvencija. Tuomet Briuselyje dėl bendradarbiavimo tarėsi 17-os Europos šalių muitinių tarnybų vadovai. Tarptautinė muitinės diena minima nuo 1983 metų.

- ❓ Įsigaliojus naujam atskaitomybės įstatymui, **turėsite sudaryti kitoki finansinių ataskaitų rinkinį?**
- ❓ **Suabejojate** balanso ar pelno (nuostolių) ataskaitos teisingumu?
- ❓ **Norite greitai ir paprastai** parengti aiškinamąjį raštą?

Tai tik trys iš daugelio priežasčių, —
kuo Jums gali būti naudinga darbo priemonė

„2024 m. FINANSINĖS ATASKAITOS: sudarymas, tvirtinimas ir skelbimas“

**Joje rasite viską, ką buhalteriu reikia žinoti
apie šių metų atskaitomybę.**

**Daugiau kaip
30 su atskaitomybe susijusių
dokumentų ir jų šablonų**

Buhalterija
apskaitos ir mokesčių aptarnavimas

Kaina savaitraščio BUHALTERIJA prenumeratoriams –
tik 45 € ~~65 €~~ (su PVM).

Norėdami įsigyti darbo priemonę, sumokėkite jos kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502)
a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke.

Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą** (FAPDK24), **pristatymo adresą** ir **tel. numerį**.

Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636, el. p. knygos@paciolis.lt arba

www. Paciolis.lt

Užs. 2325bam

Šiame numeryje skaitykite:

4 REDAKCIJOS ŽODIS

A priori

5 SVARBU!

Oksana GALIN.

Investicinė sąskaita Lietuvoje:
jos pranašumai gyventojams

10 TEISĖ BUHALTERIAM

Vaidotas DAUSKURDAS.

Komercinių sutarčių pakeitimas ir
nutraukimas pasikeitus reikšmingoms
aplinkybėms

13 Į PAGALBĄ BUHALTERIUI

Įmonės Apskaitos ir mokesčių politika
bei vidaus tvarkos būtinos įmonei ne tik
todėl, kad jų reikalauja teisės aktai bei
VMI!

17 VERTA ŽINOTI

Darbo teisės naujovės: įmonėms teks
atitikti reiklesnį darbo tarybų veiklos
reguliavimą

19 VERTA ŽINOTI

Atkreipkite dėmesį: nuo sausio padidėjo
PSD įmokos

20 KONSULTACIJOS

UAB „Pačiolis“ ekspertų
konsultacijos

Profesionalus ir patikimas
buhalterio PATARĖJAS

22 KONSULTACIJOS

Valstybinės mokesčių inspekcijos
specialistų konsultacijos

25 REGLAMENTŲ NAUJIENOS

Per savaitę priimtų svarbiausių
naujų norminių aktų ir jų pakeitimų
apžvalga

27 VERTA ŽINOTI

Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų
apvalinimas

31 ŽMONĖMS

Aukles samdantys tėvai jau gali
pasinaudoti vaiko priežiūros
kompensacine išmoka

32 TAI ĮDOMU

Euro zonoje lietuviai dažniausiai perka ir
atsiskaito internetu

34 PSICHOLOGIJA

Spalvos ir pinigai: kaip nepasiduoti
slaptiems rinkodaros triukams ir pirkti
atsakingai

36 MOKESČIŲ KALENDORIUS

Mokesčių deklaravimo ir sumokėjimo
kalendorius

37 POST SCRIPTUM

Palmiros horoskopas buhalteriams

SVARBŪS METŲ PRADŽIOS DARBAI

Kasdienybėje daromi įvairūs, netgi ir nuobodūs, rutininiai darbai žmogaus gyvenimui suteikia stabilumo ir tam tikros ramybės. Buhalteriams stabilumo turėtų suteikti jau nuo metų pradžios prasidedantys metinės atskaitomybės ir mokesčių deklaracijų sudarymo darbai.

Praėję metai nevargino mokestinių bei kitų buhalteriams svarbių teisės aktų kaita. Buvę valdantieji visus praeitus metus vis grąsino dideliais mokesčių pakeitimais, bet, kaip paprastai pas mus nutinka, visas šis „malonumas“ teko naujajai valdžiai ir turėtų mus pasiekti šiais metais. Šiuo nelabai ramiu tiek politiniu, tiek ekonominiu aspektu laikmečiu turbūt kiekvienam organiškai norisi daugiau aiškių ir stabilių dalykų. Kasdienybėje daromi įvairūs, netgi ir nuobodūs, rutininiai darbai žmogaus gyvenimui suteikia stabilumo ir tam tikros ramybės. Buhalteriams stabilumo turėtų suteikti jau nuo metų pradžios prasidedantys metinės atskaitomybės ir mokesčių deklaracijų sudarymo darbai. Visus metus dirbusios įmonės metinėse ataskaitose parodo iki metų pabaigos pasiektus rezultatus. Praeitų metų veiklos rezultatų įvertinimas dažnam verslininkui tampa atspirties tašku naujų metų veiklai ir jos tikslams nustatyti. Deja, ne visi supranta, kad uždirbto pelno ir kitų finansinėse ataskaitose apskaičiuotų rodiklių dydžiai priklauso ne tik nuo įmonės veiklos sėkmingumo, bet ir nuo jos pasirinktos apskaitos metodikos. Vis labiau taikoma *kūrybinė apskaita* leidžia įmonėms teisėtai pagražinti savo finansines ataskaitas, kuomet to reikia. Galimybių tą padaryti egzistuoja daug, ir jas išmanantys buhalteriai gali gerokai padėti savo įmonėms, kai joms to labiausiai reikia.

Visi su atskaitomybe susiję darbai, nors ir dideli bei sudėtingi, tačiau laikini, – praeis keli varginantys mėnesiai, ir viskas bus atlikta. Na, o kasdieniai buhalterių darbai yra ne tik nuolatiniai, bet ir ne mažiau svarbūs. Kiekvieną dieną apskaitoje registruojamos operacijos dažnai skaičiuojamos dešimtimis, o jų informacijos pagrindu ne tik sudaromos finansinės ataskaitos ir mokesčių deklaracijos, bet ir rengiamos įvairios vidinės ataskaitos, skirtos įmonės vadybos aparatui. Vadovams nuolatos reikalinga specialiai parengta apskaitos informacija apie įmonės ir jos padalinių veiklą, kuri padėtų priimti teisingus ir pagrįstus sprendimus. Ne veltui sakoma, kad vadyboje „informacija yra viskas“, – be jos joks vadovas vadovauti nesugebės. Todėl profesionalūs vadovai suvokia jiems teikiamos apskaitos informacijos svarbą ir vertina ją teikiančius specialistus. Labiausiai tokios informacijos poreikis jaučiamas verslui išgyvenant sudėtingus ir permainingus laikus – tokie dabar ir yra. Todėl šiems klausimams skirta vadybos ir kaštų apskaita suteikia puikias galimybes ją išmanantiems buhalteriams tapti dar naudingesniems, dar svarbesniems ir reikalingesniems savo įmonėms. Svarbu tik šiomis galimybėmis tinkamai pasinaudoti: jos pasiteisins su kaupu, be to, ilgam.

Valdas Jakušas

INVESTICINĖ SĄSKAITA LIETUVOJE: JOS PRANAŠUMAI GYVENTOJAMS

Oksana GALIN

Konsultantė ekspertė

Nuo 2025 m. sausio 1 d. įsigaliojo lengvata investuojantiems gyventojams. LR gyventojų pajamų mokesčio įstatyme įteisintos investicinės sąskaitos, kuriomis gyventojams sudaromos sąlygos patogiau investuoti į įvairius finansų rinkose platinamus produktus. Kol pinigai nepaimami iš investicinės sąskaitos ir reinvestuojami, gyventojų pajamų mokesčio mokėti nereikia.

Apmokestinamas bus tik galutinis investavimo rezultatas – iš sąskaitos pasiimtose uždirbto pelno lėšos.

Ką reikėtų žinoti, norint pasinaudoti investicinės sąskaitos lengvata, aptarsime šiame straipsnyje.

Investicinės sąskaitos apibrėžtis pateikta LR gyventojų pajamų mokesčio įstatyme. Tai gali būti bet kuri Lietuvos ar užsienio finansų įstaigoje arba kito mokėjimo paslaugų teikėjo įstaigoje gyventojų turima sąskaita. Gyventojas neprivalo atidaryti specialios tikslinės sąskaitos banke. Investicinės sąskaitos statusą sąskaita įgis, kai gyventojas deklaruos ją mokesčių administratoriui kaip investicijoms naudojamą sąskaitą. Sąskaitų skaičius neribojamas, taip pat neribojama ir pinigų suma, kuri gali būti investuojama. Tačiau, norint supaprastinti lėšų administravimą ir deklaravimą, rekomenduojama turėti atskirą, investavimui skirtą sąskaitą (arba sąskaitas).

Investicinė sąskaita – Europos ekonominės erdvės valstybėje, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje narėje ar valstybėje, su kuria Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, įsteigtoje finansų įstaigoje, subjekte, kuris laikomas mokėjimo paslaugų teikėju, arba šios įstaigos ar subjekto filiale arba nuolatinėje buveinėje, esančiuose minėtose valstybėse, **nuolatinio**

Lietuvos gyventojų turima sąskaita, deklaruota kaip sąskaita, kurios lėšas nuolatinis Lietuvos gyventojas naudoja tik investicijoms į GPMĮ 12¹ straipsnyje nurodytus finansinius produktus.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatytas **finansų rinkų produktų, į kuriuos leidžiama investuoti per investicinę sąskaitą, sąrašas:**

- 1) perleidžiamieji vertybiniai popieriai (pvz., viešai platinamos akcijos, obligacijos);
- 2) pinigų rinkos priemonės;
- 3) kolektyvinio investavimo subjektų vertybiniai popieriai;
- 4) tam tikros išvestinės finansinės priemonės;
- 5) per sutelktinio finansavimo platformas platinamos priemonės;
- 6) per tarpusavio skolinimo platformas platinamos priemonės;
- 7) Lietuvos ir užsienio valstybių vyriausybių taupymo lėšos.

Svarbu žinoti, kokiais atvejais pagal GPM įstatymą bus laikoma, kad pinigai panaudoti investicijoms ir gali būti taikoma lengvata. Pavyzdžiui, paskolos suteikimas įmonei arba kitam gyventojui ne per sutelktinio finansavimo platformas, o tiesiogiai sudarant paskolos sutartį, nebus laikomas investicija. Gyventojų indėliai taip pat nepatenka į lengvatų sąrašą. Mokesčių administratorius interneto puslapyje www.vmi.lt paaiškina, kad į kriptovaliutas negalėtų būti investuojama per investicinę sąskaitą. Jeigu lėšos iš investicinės sąskaitos bus panaudotos paskoloms, indėliams, kriptovaliutai pirkti ar kitiems GPM įstatyme nenurodytiems finansų rinkos produktams, į kurios leidžiama investuoti per investicinę sąskaitą, tai **bus laikoma lėšų paėmimu iš investicinės sąskaitos**.

Per investicinę sąskaitą gautoms pajamoms priskiriamos šios už investicinės sąskaitos lėšomis išgytus finansinius produktus gautos pajamos:

1) **palūkanos** ir kitos pajamos, gautos iš tinkamų investuoti finansinių produktų, **išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno**;

2) **pajamos, gautos pardavus** ar kitaip perleidus nuosavybės **tinkamus investuoti finansinius produktus**.

Net ir iš tinkamų investuoti finansinių produktų gauti **dividendai bus apmokestinami įprasta tvarka**. Tiems, kas planuoja steigti įmonę ar pirkti įmonių akcijų, o vėliau jas parduoti, verta žinoti, kad per investicinę sąskaitą gautomis pajamomis nelaikomos pajamos, gautos parduodant įmonių akcijas, dalis, pajus vienetų, kuriuose tas gyventojas ir (arba) su juo susijęs asmuo turi daugiau kaip 10 procentų to vieneto akcijų, pajų, dalių, balsų dalyvių susirinkime ar kitų teisių į vieneto pelną ar pajamas.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatyta, kad visos lėšos, gautos į investicinę sąskaitą, bus laikomos pinigų įnešimu, o lėšos, panaudotos kitiems tikslams, o ne GPMĮ nurodytiems finansiniams produktams išgyti, lėšoms į kitą investicinę sąskaitą pervesti, išlaidoms, tiesiogiai susijusioms su finansinių produktų išgijimu ir perleidimu, taip pat investicinių sąskaitų tvarkymu, apmokėti, bus laikomos pinigų paėmimu. Pajamų mokesčiu bus apmokestinama tik ta paimtų pinigų suma, kuri viršija į investicinę sąskaitą įmokėtą sumą.

Pavyzdžiui, 2025 m. gyventojas į investicinę sąskaitą įmokėjo 10 000 Eur, kuriuos panaudojo investavimo tikslais pagal GPM įstatymo nuostatas. 2025 m. gavo 3 000 Eur pajamų ir paėmė iš investicinės sąskaitos 2 000 Eur. 2025 m. pasiimta 2 000 Eur suma neapmokestinama pajamų mokesčiu, o gyventojas investicinėje sąskaitoje turimas įnašo likutis mažinamas iki 8 000 Eur. Atsižvelgdami į GPM įstatyme investicinei sąskaitai nustatytą lengvatą, matome, kad pajamų mokesčio mokėjimo terminas nukeliamas vėlesniam laikotarpiui. Sumokėti pajamų mokesčių nuo uždirbtų pajamų vis vien reikės. Tam tikrais atvejais gyventojui bus naudinga pasirinkti nedeklaruoti investicinės sąskaitos ir pasinaudoti šiuo metu galiojančiomis lengvatomis:

– 500 Eur lengvata indėlių ir obligacijų palūkanoms;

– 500 Eur lengvata pelnui iš nuosavybės vertybinių popierių pardavimo;

– 500 Eur lengvata investavimui per sutelktinio finansavimo ir tarpusavio skolinimo platformas.

Investicinės sąskaitos pranašumas – gauto pelno mažinimas patirtais nuostoliais iš investavimo projektų bei nuostolių perkėlimas į kitus mokesčius laikotarpius. *Pavyzdžiui*, 2025 m. gyventojas gavo palūkanų per sutelktinio finansavimo platformą, bet nuostolingai pardavė viešai platinamas akcijas. Jeigu gyventojas nedeklaruoja investicinės sąskaitos, tai negali gauti palūkanų sumos sumažinti nuostoliais iš akcijų pardavimo, bet gali pasinaudoti 500 Eur lengvata ir privalo sumokėti į biudžetą pajamų mokesčių už 2025 m. iki 2026 m. gegužės 1 d. Jeigu gyventojas deklaruoja investicinę sąskaitą ir ja naudodamasis investuoja, tai gautų palūkanų suma mažinama patirtais nuostoliais iš akcijų pardavimo. Šiuo atveju pajamų mokesčio mokėjimas priklausys nuo to, ar gyventojas 2025 m. gavo pelno iš investavimo, ar paėmė pinigų daugiau, negu įnešė į investicinę sąskaitą.

Investicinės sąskaitos lengvata gali pasinaudoti **tik nuolatiniai Lietuvos gyventojai**. Jeigu gyventojas išvyks iš Lietuvos ir bus laikomas nenuolatiniu Lietuvos gyventoju, tai mokesčių administratorius laikys, kad investicinę sąskaitą uždaryta, ir asmuo turės sumokėti pajamų mokesčių nuo investavimo pelno.

Valstybinė mokesčių inspekcija 2024 m. gruodžio 19 d. patvirtino Nuolatinio Lietuvos gyventojo turimos sąskaitos kaip investicinės sąskaitos deklaravimo ir informacijos, reikalingos pajamų mokesčiui apskaičiuoti nuo per investicinę sąskaitą gautų pajamų, pateikimo mokesčių administratoriui taisyklės ir 2024 m. gruodžio 23 d. išleido informacinį pranešimą Nr. R-4646 (jis yra pateiktas toliau).

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informacinis pranešimas „Dėl Investicinės sąskaitos deklaravimo ir informacijos, reikalingos pajamų mokesčiui apskaičiuoti nuo per investicinę sąskaitą gautų pajamų, pateikimo mokesčių administratoriui tvarkos patvirtinimo“

2024 m. gruodžio 23 d. Nr. R-4646

Informuojame, kad 2024 m. gruodžio 19 d. priimtas įsakymas Nr. VA-107, kuriuo patvirtintos Nuolatinio Lietuvos gyventojo turimos sąskaitos kaip investicinės sąskaitos deklaravimo ir informacijos, reikalingos pajamų mokesčiui apskaičiuoti nuo per investicinę sąskaitą gautų pajamų, pateikimo mokesčių administratoriui taisyklės (toliau – Taisyklės). Pakeitimai įsigaliojo 2025 m. sausio 1 d., taikomi apskaičiuojant ir deklaruojant 2025 m. ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamų mokestį.

Priimtu įsakymu įgyvendinamos 2024 m. birželio 25 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 8, 16, 17, 21 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-2803 (toliau – Pakeitimo įstatymas) nuostatos, kuriomis įteisinamas per investicinę sąskaitą gaunamų pajamų apmokestinimo režimas.

Investicinės sąskaitos režimo esmė – gyventojas deklaruos investicinę sąskaitą, į kurią įneštas lėšas naudos tik investicijoms į finansinius produktus. Iš tokių finansinių produktų gaunama investicinė grąža (pvz., palūkanos, finansinių priemonių pardavimo pajamos) bus apmokestinama ne gavus pajamas į investicinę sąskaitą, o tada, kai gyventojas išmokės lėšas iš šios sąskaitos. Šis apmokestinimo režimas taikomas tik nuolatiniais Lietuvos gyventojams.

Investicinė sąskaita ir jos deklaravimas

Investicinė sąskaita – Lietuvoje ir užsienio valstybėse (EEE ar EBPO valstybių narių, taip

pat valstybių, su kuriomis Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį) įsteigtoje finansų įstaigoje ar mokėjimo paslaugų teikėju laikomame subjekte, arba šios įstaigos ar subjekto filiale arba nuolatinėje buveinėje, esančiuose minėtose valstybėse, nuolatinio Lietuvos gyventojo turima sąskaita, kurios lėšos naudojamos tik investicijoms į Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 12¹ straipsnyje nurodytus finansinius produktus.

Kaip investicinės galės būti deklaruojamos sąskaitos, kuriose apskaitomos pinigines lėšos ir jų likutis, tokią sąskaitą gyventojas turės naudoti tik investicijoms. Indėlių (depozitų), taupomosios sąskaitos, vertybiniais popieriais apskaityti skirtos sąskaitos negalės būti deklaruojamos kaip investicinės. Per investicinę sąskaitą gaunamų pajamų režimas taikomas tik tokią sąskaitą deklaravusiam gyventojui, gyventojas turės deklaruoti savo vardu atidarytą sąskaitą, todėl kaip investicinės neturėtų būti deklaruojamos bendro naudojimo (pvz., bendraturčių) sąskaitos.

Investuoti per investicinę sąskaitą ketinantys gyventojai turėtų atkreipti dėmesį į šios sąskaitos naudojimo paskirtį: šioje sąskaitoje esančios lėšos naudojamos tik investicijoms į finansinius produktus. Taigi, sąskaita, į kurią gyventojas gauna pajamas (pavyzdžiui, darbo užmokestį, individualiosios veiklos pajamas ar kt.), iš kurių tenkina kasdienes poreikis (perka prekes ir paslaugas, apmoka komunalinių paslaugų teikėjų sąskaitas ir kt.), negali būti deklaruojama kaip investicinė sąskaita, nes:

- visos į investicinę sąskaitą įskaitomos mokėjimų sumos laikomos įnašu, kuris naudojamas investicijoms;
- visi iš investicinės sąskaitos atlikti mokėjimai, kurie nėra panaudoti investicijoms, laikomi lėšų išmokėjimu, dėl kurio atsiranda pareiga apskaičiuoti pajamų mokestį.

Atsižvelgiant į tai, gyventojams rekomenduojama atsidaryti naują sąskaitą, kuri bus naudojama tik investicijoms.

Gyventojai, kurie pageidauja nuo 2025 m. sausio 1 d. naudotis investicinės sąskaitos režimu, nuo kitų metų pradžios **neturi kreiptis į VMI** su atskirais pranešimais. Sąskaita kaip investicinė bus deklaruojama metams pasibaigus, pateikiant GPM311 formą (toliau – GPM deklaracija) už tą mokestinį laikotarpį. Gyventojas deklaruos investicinės sąskaitos duomenis (sąskaitos numeris, finansų įstaigos ar mokėjimo paslaugų teikėjo pavadinimas, kodas ir valstybė, sąskaitos atidarymo data) bei investicinės sąskaitos deklaravimo pradžios datą. Pavyzdžiui, gyventojas 2025 m. vasario 10 d. atsidaro sąskaitą Lietuvos finansų įstaigoje ir tų metų vasario 20 d. pradeda ją naudoti investicijoms. Tokią sąskaitą kaip investicinę gyventojas turės deklaruoti, pateikdamas GPM deklaraciją už 2025 m. mokestinį laikotarpį iki 2026 m. gegužės 1 d. ir nuroydamas investicinės sąskaitos deklaravimo pradžios datą (2025 m. vasario 20 d.).

Apie investicinės sąskaitos deklaravimo **pabaigą** gyventojai taip pat praneš, pateikdami GPM deklaraciją. Apie investicinės sąskaitos deklaravimo pabaigą pranešama, kai: sąskaita uždaroma įstaigoje, kurioje ji atidaryta; gyventojas nusprendžia deklaruotos sąskaitos nebelaikyti investicine, tačiau jos neuždaryti įstaigoje; gyventojas tampa nenuolatiniu Lietuvos gyventoju. Apie investicinės sąskaitos deklaravimo pabaigą pranešama, pateikiant GPM deklaraciją už tą mokestinį laikotarpį, kurį įvyko viena iš minėtų aplinkybių, ir įrašant investicinės sąskaitos deklaravimo pabaigos datą.

Tinkami investuoti finansiniai produktai

GPM įstatyme nurodomi šie finansiniai produktai, į kuriuos galima investuoti investicinės sąskaitos lėšomis:

- perleidžiamieji vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama prekybos vietose, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme (toliau – prekybos vieta);
- pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama prekybos vietose.

Gyventojai turėtų atkreipti dėmesį, kad tinkamiems investuoti finansiniams produktams priskiriami tik tokie vertybiniai popieriai ar pinigų rinkos priemonės, kuriais prekiaujama biržoje. Todėl, pavyzdžiui, investavimo į akcijas atveju žinotina, kad per investicinę sąskaitą gautomis pajamomis bus laikomos pajamos iš investicijų į akcijas, kurios įtrauktos į **biržos** prekybos

sąrašus. Investavimas į akcijas, neįtrauktas į biržos prekybos sąrašus, būtų laikomas lėšų panaudojimu ne pagal paskirtį.

Aplinkybė, ar finansiniai produktai, į kuriuos gyventojas investuoja, yra įtraukti į biržos prekybos sąrašus, vertinama jų išigijimo metu. Todėl gyventojas įgyti finansiniai produktai, kurie buvo įtraukti į biržos prekybos sąrašus išigijimo metu, tačiau tapo neįtraukti į tuos sąrašus ateityje, laikomi tinkamais investuoti finansiniais produktais tais atvejais:

- kolektyvinio investavimo subjektų vertybiniai popieriai;
- išvestinės finansinės priemonės, susietos su pirmiau nurodytais finansiniais produktais;
- sutelktinis finansavimas pagal 2020 m. spalio 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/1503 dėl Europos sutelktinio finansavimo paslaugų verslui teikėjų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1129 ir Direktyva (ES) 2019/1937, arba atitinkamus Europos ekonominės erdvės valstybės įstatymus;
- tarpusavio skolinimas pagal Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymą ir Lietuvos Respublikos su nekilnojamoju turtu susijusio kredito įstatymą arba atitinkamus Europos ekonominės erdvės valstybės įstatymus;
- Lietuvos ir užsienio valstybių taupymo lėšos.

Įnašai į investicinę sąskaitą

Įnašais į investicinę sąskaitą laikomos visos gyventojas per mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus) į investicinę sąskaitą įneštos piniginių lėšos, įskaitant į investicinę sąskaitą gautus dividendus (uždarbį iš finansinių produktų). GPM deklaracijoje gyventojas deklaruos bendrą kiekvieną mokestinio laikotarpio dieną į investicinę sąskaitą įneštų piniginių lėšų sumą. Jeigu gyventojas per mokestinį laikotarpį neišmokės lėšų iš investicinės sąskaitos, per metus atlikti įnašai į investicinę sąskaitą galės būti deklaruojami nurodant bendrą sumą (darant vieną įrašą GPM deklaracijoje). Įnašais taip pat laikomos ir pajamos iš paskirstytojo pelno, gaunamos iš finansinių produktų, į kuriuos gyventojas investavo per investicinę sąskaitą.

Pavyzdys

Gyventojas 2025 metais į investicinę sąskaitą įnešė 1 000 Eur ir už šią sumą įsigijo akcijų, kuriomis prekiaujama biržose. 2026 m. į investicinę sąskaitą gauti dividendai – 100 Eur.

Gauta dividendų suma laikoma įnašu į investicinę sąskaitą.

Įnašu į investicinę sąskaitą galės būti pripažįstami ir **šie finansiniai produktai**, kurių įsigijimo kainą gyventojas priskiria investicinei sąskaitai:

- teikdamas GPM deklaraciją **už 2025 m.**, gyventojas turės teisę iki 2024 m. gruodžio 31 d. įsigytus finansinius produktus pripažinti įsigytais per investicinę sąskaitą, priskirdamas investicinei sąskaitai jų įsigijimo kainą iki 2025 m. gruodžio 31 d. Taigi, gyventojai turės teisę iki 2024 m. gruodžio 31 d. įgytus tinkamus investuoti finansinius produktus priskirti investicinei sąskaitai iki 2025 m. gruodžio 31 d. ir tokius finansinius produktus deklaruoti, pateikdami GPM deklaraciją už 2025 m. mokestinį laikotarpį iki 2026 m. gegužės 1 d. Deklaravus finansinius produktus, įnašas į investicinę sąskaitą padidinamas suma, lygia finansinių produktų įsigijimo kainai;

- gyventojas turės teisę nuo 2025 m. sausio 1 d. **dovanojimo ar paveldėjimo** būdu įgytus tinkamus investuoti finansinius produktus laikyti įgytais per investicinę sąskaitą, priskirdamas investicinei sąskaitai jų įsigijimo kainą. Šių finansinių produktų įsigijimo kainą gyventojas deklaruos to mokestinio laikotarpio, kurį šie finansiniai produktai priskiriami investicinei sąskaitai, GPM deklaracijoje. Deklaravus dovanojimo ar paveldėjimo būdu įgytus finansinius produktus, įnašas į investicinę sąskaitą padidinamas suma, lygia deklaruojamo finansinio produkto įsigijimo kainai.

Į investicinę sąskaitą gaunamos pajamos iš investicijų į finansinius produktus (išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno) nelaikomos įnašu į investicinę sąskaitą.

Lėšų išmokėjimas iš investicinės sąskaitos

Prievolė apskaičiuoti pajamų mokestį gyventojui atsiranda, kai lėšos bus išmokamos iš investicinės sąskaitos. Mokėtinas pajamų mokestis bus apskaičiuojamas tais atvejais, kai iš investicinės sąskaitos išmokėtos lėšos viršys **iki lėšų išmokėjimo** investicinėje sąskaitoje buvusį įnašą. Iš investicinės sąskaitos išmokėtas lėšas gyventojas turės deklaruoti GPM deklaracijoje. Deklaruojama bendra kiekvieną mokestinio laikotarpio dieną iš sąskaitos išmokėtų lėšų suma. Iš investicinės sąskaitos išmokėtos lėšos – iš investicinės sąskaitos atliktas mokėjimas ar paimtos lėšos, kurių gyventojas nepanaudojo šioms tikslams: tinkamiems investuoti finansiniams

produktams įsigyti, lėšoms į kitą nuolatinio Lietuvos gyventojų investicinę sąskaitą pervesti, išlaidoms, tiesiogiai susijusioms su tinkamų investuoti finansinių produktų įsigijimu ir perleidimu arba investicinių sąskaitų tvarkymu, apmokėti. Kiti atvejai, kurie pripažįstami lėšų išmokėjimu iš investicinės sąskaitos, aptariamais Taisyklėse.

Mokėtinų pajamų mokesčio sumos apskaičiavimas

Mokėtina pajamų mokesčio suma apskaičiuojama išmokėjus lėšas iš investicinės sąskaitos, jeigu išmokėtų lėšų suma viršys lėšų išmokėjimo dieną investicinėje sąskaitoje buvusį įnašą:

- kai iš investicinės sąskaitos išmokėtų lėšų suma neviršija lėšų išmokėjimo dieną investicinėje sąskaitoje buvusio įnašo, mokėtina pajamų mokesčio suma neapskaičiuojama, tačiau investicinėje sąskaitoje esantis įnašo likutis mažinamas, atskaitant iš investicinės sąskaitos išmokėtų lėšų sumą;

- kai iš investicinės sąskaitos išmokėtų lėšų suma (jos dalis) viršija lėšų išmokėjimo dieną investicinėje sąskaitoje buvusią įnašo sumą, iš išmokėtų lėšų sumos atimamas įnašo likutis ir apmokestinamosios pajamos yra lygios išmokėtų lėšų daliai, viršijančiai lėšų išmokėjimo metu investicinėje sąskaitoje buvusį įnašų likutį;

- kai lėšos išmokamos iš investicinės sąskaitos, o lėšų išmokėjimo dieną investicinėje sąskaitoje buvęs įnašo likutis yra 0 Eur, apmokestinamosioms pajamoms priskiriama visa iš investicinės sąskaitos išmokėtų lėšų suma.

Per investicinę sąskaitą gautos pajamos pagal pajamų mokesčio sumokėjimo tvarką priskiriamos B klasės pajamoms (nuo kurių mokestį apskaičiuoja pats gyventojas) ir apmokestinamos, taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą. Jeigu bendra per investicinę sąskaitą gautų pajamų kartu su kitomis GPMĮ 6 str. 12 dalyje nurodytomis pajamomis suma per mokestinį laikotarpį viršija 120 vidutinių šalies darbo užmokesčių dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, viršijanti dalis apmokestinama, taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Teisės departamento direktorė
Rasa Virvilienė

Komercinių sutarčių pakeitimas ir nutraukimas PASIKEITUS REIKŠMINGOMS APLINKYBĖMS

Vaidotas DAUSKURDAS
Teisininkas

Įmonės, vykdydamos veiklą, įprastai neišsiverčia be įvairių ilgalaikių komercinių sutarčių dėl patalpų ar įrangos nuomos, paslaugų teikimo ar pan. Tačiau, kad ir itin skrupulingai būtų stengiamasi tokias sutartis sudaryti, ne visuomet pavyksta įvertinti, kokia situacija susiklostys po keleto metų, ar pavyks įgyvendinti savo planus, ar, priešingai, veiklos planai žlugs. Dar vienas svarbus su tuo susijęs klausimas – šalis, sudarydamos tokias sutartis, neretai jose neaptaria galimo sutarties keitimo proceso ir sąlygų arba, jeigu ir aptaria, tai būna gana abstrakčios ir sunkiai pritaikomos procedūros. Todėl, pasikeitus verslo aplinkos situacijai, pasikeitus sutarties šalies situacijai ir jos planams ir norint keisti sutartį, tenka vadovautis ne pačios sutarties sąlygomis, o atsižvelgti į šio klausimo teisinį reglamentavimą. Civilinis kodeksas ir aptaria tokią situaciją, numatydamas, kad, esant išskirtinėms sąlygoms, kai pasikeičia sutarties vykdymo sąlygos, sutarties šalis, jeigu kita šalis nesutinka keisti sutarties bendru sutarimu, turi teisę kreiptis į teismą ir prašyti, kad teismas šiuo klausimu priimtų atitinkamą sprendimą.

Teisė inicijuoti sutarties pakeitimą

Civilinio kodekso 6.204 straipsnyje numatytos sąlygos, kurioms esant šalis turi teisę inicijuoti sutarties pakeitimą teismo keliu, kai **sutarties vykdymas dėl pasikeitusių aplinkybių pasunkėja**:

- 1) vienai sutarties šaliai vykdyti sutartį tampa sunkiau nei kitai;
- 2) pasikeičia sutartinių prievolių pusiausvyra:
  - iš esmės padidėja įvykdymo kaina (išaugus žaliavos kainoms, padidėja prekės pagaminimo išlaidos);

- iš esmės sumažėja gaunamas rezultatas (infliacija, dideli pokyčiai rinkoje).

Kad būtų **įgyvendinta teisė keisti sutartį, taip pat turi egzistuoti šios sąlygos**:

- a) sutarties vykdymo suvaržymas atsiranda arba tampa žinomas po sutarties sudarymo;
- b) tų aplinkybių nukentėjusioji šalis negalėjo protingai numatyti;
- c) tų aplinkybių nukentėjusioji šalis negali kontroliuoti;
- d) nukentėjusioji šalis nebuvo prisiėmusi tų aplinkybių rizikos.

Beje, pažymėtina, kad šalims, konstatavusiems pirmiau aptartas sąlygas, ir manančioms, kad yra pagrindas siekti keisti sudarytą sutartį teismo keliu, žinotina, kad **Civilinis kodeksas** (toliau – ir CK) **aptaria, kaip tai turėtų būti įgyvendinta**. CK numato, kad pirmiausia šalis, kuriai pasidarė sunkiau vykdyti sutartį, turi kreiptis į kitą šalį dėl sutarties pakeitimo. Kitaip tariant, pirmiausia ji turi inicijuoti derybas dėl sutarties keitimo, paaiškindama, kodėl jai sutarties vykdymas tapo nepriimtinas. Tačiau reikia pažymėti, kad toks kreipimasis į kitą šalį nesustabdo pareigos vykdyti prisiimtus išipareigojimus pagal tą sutartį. Be to, reikalaujama, kad šalis į kitą šalį kreiptųsi tuoj pat, kai sutarties įgyvendinimas pasunkėja.

CK nustato, kad tuo atveju, jeigu šalys nesusitaria dėl sutarties pakeitimo ar nutraukimo, jos turi teisę kreiptis į teismą dėl sutarties pakeitimo ar nutraukimo teismo keliu. Teismas, išnagrinėjęs prašymą, gali nutraukti sutartį (nustatyti nutraukimo datą ir sąlygas) arba ją pakeisti, kad būtų atkurta šalių sutartinių prievolių pusiausvyra.

Vertinant teismų sprendimus, galima pastebėti, kad šalis, siekianti sutarties pakeitimo dėl pasikeitusių jos vykdymo sąlygų, turi įrodyti esminį įvykdymo kainos padidėjimą arba esminę sumažėjusią įvykdymo vertę ir pateikti įrodymus, pagrindžiančius, kaip jos nurodytos aplinkybės iš esmės pakeitė šalių sutartinių prievolių pusiausvyrą. Šios aplinkybės turi būti pagrindžiamos objektyviais kriterijais. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra nurodęs, kad sutartinių prievolių pusiausvyros pokytis paprastai nustatomas pagal objektyvią planuoto (buvusio sutarties sudarymo metu) ir realaus prievolės įvykdymo pokyčių išraišką (pavyzdžiui, įvykdymo kainos padidėjimo skaitinę išraišką). Esminis vykdymo išlaidų padidėjimas dažniausiai neigiamai paveikia šalį, kuri turi įvykdyti nepiniginio pobūdžio prievolę: pagaminti daiktą, suteikti paslaugas. Vykdymo vertės sumažėjimas gali neigiamai paveikti tiek piniginio, tiek nepiniginio pobūdžio prievolę vykdančią šalį, pvz., rinkos pokyčiai, didelė infliacija ar pan. Ginčą dėl sutarties pakeitimo nagrinėjantis **teismas turi nustatyti faktines aplinkybes dėl sutartinių prievolių pusiausvyros pokyčio egzistavimo, jo masto ir įvertinti, ar toks pasikeitimas vertintinas**

■ Šalis, siekianti sutarties pakeitimo dėl pasikeitusių jos vykdymo sąlygų, turi įrodyti esminį įvykdymo kainos padidėjimą arba esminę sumažėjusią įvykdymo vertę ir pateikti įrodymus, pagrindžiančius, kaip jos nurodytos aplinkybės iš esmės pakeitė šalių sutartinių prievolių pusiausvyrą. ■

kaip iš esmės pakeitęs sutartinių prievolių pusiausvyrą bei sudarantis pagrindą pakeisti sutartį. Konkrečios sutarties vykdymo suvaržymai kiekvienoje byloje vertintini individualiai, atsižvelgiant į nustatytą pokyčio mastą, sutartimi prisiimtą riziką laipsnį, sutarties šalių statusą ir kitas reikšmingas aplinkybes (c. b. Nr. 3K-3-523/2013).

Ką rinktis – keisti ar nutraukti sutartį

CK nustato, kad šalis, kuriai labai pasunkėja sutarties vykdymas, turi teisę siekti arba sutartį pakeisti, arba ją nutraukti. Daugiau šiuo klausimu kodeksas nepasisako. Tačiau teismai, nagrinėdami tokio pobūdžio bylas, suformavo praktiką, kad tokiais atvejais vis dėlto **pirmiausia turėtų būti siekiama keisti sutartį, ir, jeigu jos neįmanoma įgyvendinti, tik tuomet sutartis gali būti nutraukiama.**

Atkreiptinas dėmesys, kad šalys, kurioms gerokai pasunkėja vykdyti prievolės dėl pasikeitusių aplinkybių, vadovaudamosi tiek aptartomis teisės normomis, tiek teismų praktika, turi nedelsdamos ginti savo teises, o nepavykus susitarti dėl sutarties pakeitimo, operatyviai kreiptis į teismą dėl savo teisių gynbos. Beje, aplinkybė, kad buvo pasiūlyta keisti sutartį, neužkerta kelio kitai sutarties šaliai, gavusiai prašymą keisti sutartį, pačiai vienašališkai ar teismo keliu nutraukti sutartį, jeigu tokia teisinė galimybė yra. Pavyzdžiui, jeigu šalis, kuri kreipėsi dėl sutarties keitimo, pažeidžia sutartį, jos nevykdo ar pan., tai yra tinkamas pagrindas sutartį nutraukti.

■ **Ekonominė krizė ar kitas sutarties vykdymo sąlygų pasikeitimas ne visada sudaro pagrindą keisti sutartį, bet ji gali būti keičiama, jeigu toks pasikeitimas yra itin reikšmingas – iš esmės pakeičia sutartinių prievolių pusiausvyrą.** ■

Pažymėtina, kad CK 6.204 straipsnis neaptaria, ką reiškia šiame straipsnyje minima sąvoka „operatyviai“, kuomet kalbama apie šalies teisę kreiptis į teismą dėl sutarties keitimo ar nutraukimo. Tačiau Aukščiausiasis Teismas yra išsakęs poziciją, kad šiuo atveju gali būti taikomos bendrosios sutarčių keitimo nuostatos, t. y. **ieškinį dėl sutarties pakeitimo galima reikšti po to, kai kita šalis atsisako pakeisti sutartį, arba per 30 dienų negautas atsakymas į pasiūlymą keisti sutartį, jeigu sutartyje nenustatyta kitaip.**

Finansinės būklės pablogėjimas nėra prilyginamas sutarties vykdymo apsunkinimui

Reikia pabrėžti, kad teismų praktika laikosi nuostatos, jog aplinkybė, kad pablogėjo kurios nors sutarties šalies finansinė būklė, nėra savaime pripažįstama pagrindu teismo keliu keisti sutarties sąlygas. Laikomasi nuomonės, jog kiekvienu atveju **būtina nagrinėti, ar dėl šios priežasties iš esmės pasikeitė konkrečių sutartinių prievolių pusiausvyrą.** Ekonominės krizės situacija pati savaime nereiškia sutartinių prievolių pusiausvyros pažeidimo. Kadangi ekonominė krizė nevienodai paveikia įvairius verslo sektorius, tai pasauliniu ir / ar nacionaliniu mastu kilusios ekonominės krizės įtaka sutartiniais santykiams ir jos sukelti konkrečios sutarties vykdymo suvaržymai kiekvienoje byloje nustatytini ir vertintini individualiai. Ir nors **ekonominė krizė ar kitas sutarties vykdymo sąlygų pasikeitimas ne visada sudaro pagrindą keisti sutartį, ji gali būti keičiama, jeigu toks pasikeitimas yra itin reikšmingas – iš esmės pakeičia sutartinių prievolių pusiausvyrą.**

Tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad turi būti kalbama apie sutarties vykdymo apsunkinimą, o ne apie tai, kad sutarties šalis apskritai nebegali vykdyti savo įsipareigojimų. Nesant galimybės vykdyti įsipareigojimų, turėtų būti sprendžiamas klausimas dėl sutarties šalies nemokumo, bet ne dėl sutarties keitimo ar nutraukimo. Teismai laikosi pozicijos, kad, **net ir konstatavus, jog vienai iš sutarties šalių prievolės įvykdymas gerokai pasunkėjo dėl pablogėjusios finansinės situacijos, kurią sąlygojo krizė, sutartis būtų keičiama tik tokiu atveju, jeigu šalis įrodo, kad sugebės vykdyti sutartį pakeistomis sąlygomis.**

Dar vienas svarbus dalykas, į kurį būtina atkreipti dėmesį, – **kreipimasis į teismą dėl sutarties pakeitimo savaime neatleidžia sutarties šalies nuo pareigos vykdyti sutartį ir nesuteikia teisės stabdyti įsipareigojimų vykdymą.** Nesant duomenų, kad prievolė yra vykdoma, prašymas pakeisti sutartį teismo gali būti atmestas, net ir nustatius CK 6.204 straipsnio taikymo sąlygas, jeigu prašanti pakeisti sutartį šalis negali įrodyti, jog bus pajėgi sutartį vykdyti pakeistomis sąlygomis.

Pabaigai reikėtų pabrėžti: kad būtų tinkamai pagrindžiamas prašymas pakeisti ar net nutraukti sudarytą ir vykdomą sutartį, būtinas teisininkų ir buhalterių bendradarbiavimas. Buhalterių žinios ir patirtis ypač reikšminga, kai siekiama įrodyti, kad dėl tam tikrų pasikeitusių aplinkybių sutarties šaliai iš esmės pasidarė gerokai sunkiau vykdyti anksčiau sudarytą sutartį. Beje, pirmiausia nuomonę dėl poreikio keisti sutartį pasunkėjus jos vykdymui turėtų pareikšti ne teisininkas, o buhalteris. Teisininkas greičiausiai nematys duomenų, rodančių, kad įmonei tapo ekonomiškai nenaudinga vykdyti sutartį, tad, tik gavęs užduotį siekti sutarties keitimo, galės tinkamai į šį procesą įsitraukti. Taigi, kaip minėta, esminį pagrindimą, kodėl ir kaip pasunkėjo sutarties vykdymas, turėtų pateikti buhalteris.

UAB „Gabrilė“

- Auditas
- Buhalterinė apskaita
- Konsultacijos

Technikos g. 7-106, Kaunas
Tel. (8-37) 45 73 81, mob. tel. (8-698) 31285
El. paštas: rima.useviciene@gabrilė.lt

Užs. 1976bam

ĮMONĖS APSKAITOS IR MOKESČIŲ POLITIKA bei VIDAUS TVARKOS būtinos įmonei ne tik todėl, kad jų reikalauja teisės aktai bei VMI!

1-ajame verslo apskaitos standarte „Finansinė atskaitomybė“ nurodyta: *įmonė turi pasirinkti ir taikyti tokią apskaitos politiką, kad finansinės ataskaitos teisingai parodytų įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus, jei įmonė sudaro pinigų srautų ataskaitą. Apskaitos politika – apskaitos principai, apskaitos metodai ir taisyklės, skirti ūkio subjekto apskaitai tvarkyti ir finansinėms ataskaitoms sudaryti.*

LR finansinės apskaitos įstatymas reikalauja iš įmonių *ūkinių operacijų registravimo ir įvertinimo tvarkos*, kurią nustatyti privalo įmonės vadovas. Ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarka yra *sudedamoji įmonės apskaitos politikos dalis*.

Poįstatyminiuose teisės aktuose reikalaujama, kad įmonė parengtų ne tik savo *finansinės apskaitos politiką*, bet ir vidaus reglamentuose apibrėžtų tai, kas viena-reikšmiškai nereglamentuojama arba apskritai nenorminama valstybės lygmeniu. Todėl kiekvienam verslo subjektui svarbu nustatyti ir savo taikomas *mokesčių apskaičiavimo* taisykles. Taip pat labai svarbu reglamentuoti įmonėje vedamos *vidinės (vadybos ir kaštų) apskaitos* tvarkymo būdus bei metodus – ypač, kiek tai susiję su išlaidų apskaita bei savikainos apskaičiavimu.

Pagal dabartinius teisės aktus, *įmonės vadovas* yra atsakingas už įmonės apskaitos ir mokesčių politikos nustatymą. Natūralu, kad už tiesioginį šių reikalavimų vykdymą įmonėje atsakingas *vyriausiasis buhalteris*. Todėl jis asmeniškai suinteresuotas, jog visi šios politikos dalykai būtų aiškiai apibrėžti, kad juos būtų patogu teisingai realizuoti.

PASINAUDOKITE MŪSŲ PARENGTAIS PAGALBININKAIS!

Jų padedami pasirengsite ar atsinaujinsite savo įmonės vidinius reglamentas **LENGVAI, PATOGIAI IR GREITAI.**

Darbo priemonė „Įmonės APSKAITOS IR MOKESČIŲ POLITIKA“

Priemonės kaina tik savaitraščio
BUHALTERIJA prenumeratoriams
iki sausio 31 d. –
tik **215 €** ~~375 €~~ (su PVM).
Prekės kodas – AMP7.

POLITIKOS ELEKTRONINIŲ ŠABLONŲ SĄRAŠAS

Nr.	ŠABLONO PAVADINIMAS
A sritis. Buhalterinės apskaitos ir mokesčių politikos bendrosios nuostatos	
A1 dalis	Buhalterinio darbo organizavimas
A2 dalis	Apskaitos ir mokesčių politikos patvirtinimas ir įmonės darbuotojų supažindinimas su ja
A3 dalis	Apskaitos ir mokesčių politikos pakeitimų patvirtinimas ir įmonės darbuotojų supažindinimas su jais
A4 dalis	Informacijos atskleidimas ir komercinių (gamybinių) paslapčių išsaugojimas
A5 dalis	Įmonės darbuotojų drausminė, civilinė ir materialinė atsakomybė
B sritis. Finansinės apskaitos ir atskaitomybės politika	
B1 dalis	Finansinės apskaitos ir atskaitomybės politikos bendrosios nuostatos
B2 dalis	Sąskaitų planas
B3 dalis	Nematerialiojo turto apskaita
B4 dalis	Ilgalaikio materialiojo turto apskaita
B5 dalis	Finansinio turto apskaita
B6 dalis	Atsargų apskaita
B7 dalis	Gautinų sumų apskaita
B8 dalis	Piniginio turto apskaita
B9 dalis	Nuosavo kapitalo apskaita
B10 dalis	Dotacijų ir subsidijų apskaita
B11 dalis	Išsipareigojimų apskaita
B12 dalis	Pajamų apskaita
B13 dalis	Sąnaudų apskaita
B14 dalis	Pelno mokesčio apskaita
B15 dalis	Finansinių ataskaitų rinkinys

B15.1	Bendrosios nuostatos
B15.2A	Trumpas balansas
B15.2B	Sutrumpintas balansas
B15.2C	Balansas
B15.3A	Trumpa pelno (nuostolių) ataskaita
B15.3B	Pelno (nuostolių) ataskaita
B15.4A	Pinigų srautų ataskaita – netiesioginiu būdu
B15.4B	Pinigų srautų ataskaita – tiesioginiu būdu
B15.5	Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita
B15.6A	Sutrumpintas aiškinamasis raštas
B15.6B	Aiškinamasis raštas
B15.7	Poataskaitinių įvykių identifikavimo tvarkos nustatymas
B15.8	Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys
B16 dalis	Darbo laiko ir darbo užmokesčio apskaita
B17 dalis	Apskaitos dokumentai ir registrai
B18 dalis	Turto ir išipareigojimų inventorizacija
C sritis. Mokesčių apskaičiavimo, apskaitos ir deklaravimo politika	
C1 dalis	Mokesčių apskaičiavimo, apskaitos ir deklaravimo bendrosios nuostatos
C2 dalis	Įmonės mokami mokesčiai (pelno mokestis; pridėtinės vertės mokestis; gyventojų pajamų mokestis; valstybinio socialinio draudimo įmokos)
C3 dalis	Atvejai, darantys įtaką įvairiems mokesčiams
D sritis. Vadybos ir kaštų (menedžmento) buhalterinės apskaitos politika	
D1 dalis	Vadybos ir kaštų apskaitos politikos bendrosios nuostatos
D2 dalis	Vadybos ir kaštų apskaitos darbo organizavimas
D3 dalis	Produktų savikainos kalkuliavimas
D4 dalis	Biudžetų rengimas
D5 dalis	Vidinių ataskaitų sudarymas
D6 dalis	Vadybos ir kaštų apskaitos sąskaitų planas
D7 dalis	Vadybos ir kaštų apskaitos dokumentai

Vyr. buhalteris Romas, Vilnius

Savo įmonėje dar prieš keliolika metų susikūrėme paprastą kelių puslapių apskaitos politiką, kurią vadovas patvirtino. Padarėme tai per daug nesigilindami, tiesiog todėl, kad to reikalavo įstatymai. Prieš kurį laiką VMI atliko patikrinimą ir mūsų apskaitos politiką labai sukritikavo: iš jos nebuvo aišku, kaip kokie apskaitos barai pas mus turi būti tvarkomi. Norėjo net skirti baudą. Teko skubiai savo apskaitos politiką perdaryti, kad būtų kuo aiškesnė ir išsamesnė. Tada mums labai padėjo įsigytas „Pačiolio“ produktas „Įmonės apskaitos ir mokesčių politika“. Naudodamiesi šia priemone per tris pusdienius pasidarėme tikrai rimtą apskaitos politiką, kuria esame visiškai patenkinti ir dėl jos ramūs.

Elektroninė darbo priemonė „Buhalterinės apskaitos reglamentavimas įmonėje. BŪTINOSIOS VIDAUS TVARKOS“

Priemonės kaina tik savaitraščio
BUHALTERIJA prenumeratoriams
iki sausio 31 d. – tik **123 €** ~~174 €~~ (su PVM).
Prekės kodas – BVTE.

VIDAUS TVARKŲ IR JŲ ŠABLONŲ SĄRAŠAS

- Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo tvarka.
- Darbo su elektroniniais kasos aparatais tvarka.
- Atsiskaitymų negrynaisiais pinigais organizavimo ir mokėjimų atlikimo eiliškumo tvarka.
- Atskaitymų asmenų atsiskaitymo tvarka.
- Pinigų priėmimo ir pinigų išmokėjimo kvitų naudojimo, išrašymo ir apskaitos įmonėje tvarka.
- Komandiruočių apmokėjimo tvarka.
- Inventorizacijos atlikimo tvarka.
- Prekių perrūšiavimo tvarka.
- Gautinų ir mokėtinų sumų suderinimo tvarka.
- Apskaitos dokumentų parengimo ir pateikimo tvarka.
- Apskaitos dokumentų ir registrų saugojimo tvarka.
- Dingusių ir sugadintų apskaitos dokumentų ir registrų atkūrimo tvarka.
- Apskaitos dokumentų skaitmeninimo tvarka.
- Vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarka.
- Darbo laiko apskaitos tvarka.
- Kasmetinių atostogų suteikimo tvarka.
- Nuotolinio darbo tvarka.
- Darbuotojų priėmimo į darbą tvarka.
- Darbo santykių nutraukimo tvarka.
- Darbo apmokėjimo sistema.
- Pardavimų organizavimo ir dokumentavimo tvarka.
- Pirkimų organizavimo ir dokumentavimo tvarka.
- Lengvųjų automobilių naudojimo tvarka.
- Reklamos ir reprezentacijos išlaidų apskaitos tvarka.
- Produktų gamybinės savikainos apskaičiavimo tvarka.
- Produktų pilnosios savikainos apskaičiavimo tvarka.
- Neproduktyvių išlaidų apskaičiavimo tvarka.
- Mažaverčio turto apskaitos tvarka.

Vyr. buhalterė Jolanta, Klaipėda

Įsigytas leidinys BŪTINOSIOS VIDAUS TVARKOS labai palengvino mūsų padalinio darbą, kai pagal FAĮ reikėjo parengti vidaus tvarkas, reglamentuojančias apskaitą tvarkančio asmens (buhalterio) darbą. Leidinyje paprastai paaiškinta ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarkos sąvoka, pasiūlytos sritys, kurias derėtų apibrėžti (ir paaiškinta, kodėl) įmonės vidaus reglamentuose.

Patogu, kad leidinyje tvarkos sugrupuotos pagal tam tikras sritis: atsiskaitymai grynaisiais ir negrynaisiais pinigais, atsiskaitymas su atskaitytais asmenimis, apskaitos dokumentai ir registrai, inventorizacija ir kt.

Kadangi visų pateiktų tvarkų pavyzdžiai universalūs, juos lengvai pritaikėme sau ir greitai pasirengėme įmonei reikalingas tvarkas.

Rekomenduoju kolegoms, buhalteriai tai tikras palengvinimas.

DARBO TEISĖS NAUJOVĖS: įmonėms teks atitikti reiklesnį darbo tarybų veiklos REGULIAVIMĄ

Vos prieš mėnesį įsigaliojus naujam reguliavimui, įmonėms, kuriose dirba daugiau nei 20 darbuotojų, teks įdėti daugiau pastangų užtikrinant darbo tarybų funkcionavimą. Kokia yra šių tarybų paskirtis, kuo jos skiriasi nuo profesinių sąjungų ir kas nauja jų darbotvarkėje, komentuoja advokatų kontoros „TGS Baltic“ partnerė, Darbo teisės specializacijos grupės vadovė dr. Ieva Povilaitienė.

Ar tarybos gali pakeisti profesines sąjungas

Darbo tarybų nereikėtų painioti su profesinėmis sąjungomis, kurios turi platesnį kompetencijų spektrą, įskaitant kolektyvinių sutarčių sudarymą ir darbuotojų teisių gynimą įvairiuose lygiuose.

Darbo tarybos dažniau orientuotos į vietinius, operatyvius įmonės klausimus, o profesinės sąjungos siekia ginti savo narių interesus, derėtis dėl darbo sąlygų, užmokesčio ir šiems tikslams siekti gali net organizuoti streikus. Darbo tarybos tokio spaudimo daryti negali – jų vaidmuo yra konsultacinis.

■ Darbo tarybos dažniau orientuotos į vietinius, operatyvius įmonės klausimus, o profesinės sąjungos siekia ginti savo narių interesus, derėtis dėl darbo sąlygų, užmokesčio ir šiems tikslams siekti gali net organizuoti streikus. ■

Skirtinga ir tai, kad darbo tarybos atstovauja visiems įmonės darbuotojams, ir jų rinkimai turi būti inicijuojami įmonėse su daugiau nei 20 darbuotojų, o profesinės sąjungos kuriamos savanoriškai, nepriklausomai nuo įmonės dydžio, ir gina tik sąjungos narių interesus. Galiausiai – **profesinės sąjungos gali veikti ne tik įmonės, bet ir sektoriaus ar šalies mastu, o darbo tarybų veikla apsiriboja konkrečia įmone.**

Beje, abu darbuotojų atstovai – darbo tarybos ir profesinės sąjungos – gali egzistuoti toje pačioje įmonėje, juolab kad jų veiklos apimtys ir funkcijos papildo viena kitą. Bet tiesa ir ta, kad profsąjungos darbo tarybas neretai suvokia kaip konkurentą.

Darbuotojų atstovavimo sistema, perskirs- tant funkcijas tarp darbo tarybos ir profesinės sąjungos, buvo reformuota 2017 metais. Tuo- met darbo taryboms buvo suteikta daugiau galių – jų pagrindine paskirtimi tapo užtikrinti informavimo ir konsultavimosi procedūras dėl svarbių darbdavio sprendimų, turinčių įtakos darbuotojų ekonominėms, socialinėms ar dar- bo teisėms. Tuo tarpu **kolektyvinių sutarčių sudarymas tapo išimtinė profesinių sąjungų prerogatyva**. Toks atstovavimo funkcijų suba- lansavimas tarp darbo tarybų ir profesinių są- jungų sukurtas tikintis efektyvesnio darbdavių ir darbuotojų atstovų dialogo.

Darbo tarybų sudarymą kontroliuoja Valstybinė darbo inspekcija

Darbo tarybos renkamos darbuotojų balsa- vimu ir veikia vadovaudamosi Darbo kodekso nuostatomis. Į jas negali būti renkami vadovau- jantys darbuotojai, kurie pagal įstatymus, steigi- mo dokumentus ar įgaliojimus turi teisę veikti darbdavio vardu. **Priklausomai nuo įmonės dy- džio, tarybas sudaro nuo 3 iki 11 narių, kurie turi teisę gauti informaciją apie įmonės veiklos pokyčius, organizacines reformas, grupinius darbuotojų atleidimus ir kitus svarbius klau- simus**. Atstovaudamos visiems darbuotojams, tarybos gali teikti darbdaviui pasiūlymus dėl darbo sąlygų, darbo organizavimo ir socialinių klausimų. Jos turi ir teisę susipažinti su konfi- dencialia informacija, reikalinga jų pareigoms vykdyti, žinoma, jei pasirašo išipareigojimą jos neatskleisti.

Darbo tarybų skaičius, 2017 m. įsigaliojus dabartiniam Darbo kodeksui, gerokai išaugo, nes atsirado kontrolė – Valstybinei darbo inspek- cijai (VDI) buvo pavesta rinkti apie jas įvairius duomenis. Pavyzdžiui, darbo tarybos pirminin- kas turi informuoti VDI apie tarybos išrinkimą. Darbdavys irgi turi pareigų VDI – informuoti apie darbo tarybos veiklos pabaigą pasibaigus kadencijai, nutrūkus darbdavio veiklai ar likus darbo taryboje mažiau nei trims nariams ir dėl šių priežasčių darbo tarybai pabaigus savo veik- lą, taip pat kai nauja darbo taryba nesudaroma per šešis mėnesius.

Jei įmonėje išvis nėra inicijuojamas darbo ta- rybos steigimas, darbdaviui gali būti pritaikyta administracinė atsakomybė pagal Lietuvos Res- publikos administracinių nusižengimų kodekso straipsnį, nustatantį sankcijas už darbo įstatymų pažeidimus.

Dažnesnės rinkimų inicijavimo procedūros pranašumai ir trūkumai

Darbo tarybos renkamos trejų metų kadenci- jai. Tačiau iki šiol Darbo kodeksas nebuvo aiškiai nustatęs, kada vėl turi būti inicijuoti rinkimai, jei pirmoji kadencija baigėsi arba darbo taryba iš viso niekada nebuvo išrinkta. Prieš mėnesį išga- liojusi DK redakcija į šį klausimą atsako: nepavy- kus darbo tarybos išrinkti iš pirmo karto, nauji darbo tarybos rinkimai turės būti rengiami jau po pusės metų, o ne po metų ar dvejų, kaip buvo leidžiama iki šiol.

Naujoji nuostata kelia įvairių klausimų, ir turbūt pirmas jų yra administracinės išlaidos.

Pavyzdžiui, rinkimai skelbiami neįvykusiais, jei darbuotojai nepasiūlo reikiamo kandidatų į darbo tarybą skaičiaus. Galima numanyti, kad vos pusmečio laikotarpis naujiems rinkimams inicijuoti gali pasibaigti tokiu pačiu rezultatu, nes abejotina, ar per šešis mėnesius organizacija jau bus tiek „atsinaujinusi“, kad atsirastų reikia- mas kandidatų į darbo tarybą skaičius. Ar netaps toks dažnas rinkimų inicijavimas tik erzinančiu procesu, galiausiai sumenkinančiu pačios darbo tarybos svarbą?

Antra, reikia nepamiršti, kad **Darbo kodek- sas numato ir tam tikrą apsaugą komisijos na- riams atleidimo atveju**. Tad nedidelei įmonei tikrai gali kelti sunkumų, jei bent du kartus per metus jos galimybės daryti struktūrinius pertvarkymus bus apribotos dėl to, kad kai ku- rie darbuotojai tuo metu bus įtraukti į rinkimų komisijos darbą ir negalės būti liečiami.

Kaip įveikti šiuos iššūkius? Esminė reko- mendacija – sukurti standartizuotas darbo tary- bų rinkimų procedūras, o kiekvieną naują tarybą į darbus palydėti mokymais, kurie užtikrintų greitą naujos tarybos įsitraukimą ir efektyvų veikimą.

„TGS Baltic“ inf.

ATKREIPKITE DĖMESĮ: nuo sausio padidėjo PSD įmokos

Savarankiškai dirbantieji ir gyventojai, patys mokantys privalomojo sveikatos draudimo (PSD) įmokas nuo minimaliosios mėnesinės algos, sausį turėtų atkreipti dėmesį į įvykusius pokyčius. Padidėjus minimaliajai mėnesinei algai, nuo metų pradžios padidėjo ir PSD įmokos.

Tam, kad galėtų pasinaudoti sveikatos priežiūros paslaugomis, individualiąją veiklą vykdančys ir verslo liudijimus turintys asmenys turi patys kas mėnesį mokėti PSD įmokas. Savarankiškai PSD įmokas privalo mokėti ir niekur nedirbantys bei nesimokantys, Užimtumo tarnyboje neregistruoti žmonės. Individualios įmonės moka PSD įmokas už savininkus, ūkinės bendrijos – už tikruosius narius, mažosios bendrijos – už mažųjų bendrijų narius bei vadovus, kurie nėra nariai ir gauna atlygį.

PSD įmokų dydžiai nuo 2025 metų

Minimali mėnesio PSD įmoka – 6,98 proc. nuo minimaliosios mėnesinės algos (MMA). Kadangi šiais metais MMA padidėjo iki 1 038 eurų, didėja ir PSD įmoka. **Nuo šiol ji siekia 72,45 euro**, 2024 m. buvo 64,50 euro.

Ūkininkai ir jų partneriai, kurių žemės ūkio valdos ar ūkio ekonominis dydis yra mažesnis arba lygus 2 EDV, kas mėnesį mokės 24,19 euro už privalomąjį sveikatos draudimą, tų, kurių ūkis didesnis nei 2 EDV, mokės 72,45 euro.

PSD įmokų mokėjimas Lietuvoje yra privalomas. Apdraustiesiems valstybė garantuoja sveikatos priežiūrą, o žmonės, neapdrausti privalomuoju sveikatos draudimu, už medicinos paslaugas turi susimokėti patys.

Nesumokėjus įmokos iki einamojo mėnesio pabaigos, nutrūksta sveikatos draudimas – reikia mokėti už sveikatos priežiūros paslaugas ir kaupiasi skola, kurią vis tiek reikės padengti.

Atidesni turėtų būti tie gyventojai, kurie yra nusistatę automatinį mokėjimą interneto banke, – sumas reikia pakeisti. Sumokėjusieji PSD įmokas pagal ankstesnius dydžius, bus nedrausti privalomuoju sveikatos draudimu.

Daugumos savarankiškai dirbančių ir savarankiškai įmokas mokančių žmonių PSD įmokos mokamos nurodant **vieną kodą – 444**.

Kam nereikia savarankiškai mokėti PSD įmokų

Už dalį gyventojų, kurie dėl objektyvių priežasčių negali turėti darbo pajamų, PSD įmokas moka valstybė. Asmenys iki 18 metų, moksleiviai, dieninių skyrių studentai yra draudžiami valstybės lėšomis. Valstybė sumoka PSD įmokas už moteris, esančias nėštumo ir gimdymo atostogose, pensininkus ir šalpos kompensaciją gavėjus, Užimtumo tarnyboje užsiregistravusius bedarbius.

PSD įmokų taip pat nereikia mokėti, jei esate PSD draudžiamas valstybės lėšomis kaip asmuo:

- slaugantis neįgalųjį asmenį;
- auginantis 1 vaiką iki 8 metų ar 2 ir daugiau nepilnamečių vaikų;
- turintis būtinają stažą senatvės pensijai arba iki 2017 m. gruodžio 31 d. įgijęs 30 metų darbo stažą ir kt.

Parengta pagal „Sodros“ inf.

UAB „PAČIOLIS“ EKSPERTŲ KONSULTACIJOS

DĖL GALIMYBĖS BESILAUKIANČIA DARBUOTOJĄ ATLEISTI IŠ DARBO

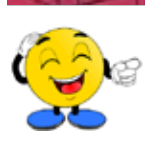
Norėtume pasiteirauti, **kokios garantijos taikomos nėščiai darbuotojai**. Ar yra kokia nors galimybė tokią darbuotoją atleisti iš darbo?

Darbo kodeksas nėščiosioms ir ką tik gimusius vaikus auginančioms mamoms užtikrina tam tikras garantijas, o viena iš tokių garantijų – kiek įmanoma apribojama galimybė tokias darbuotojas atleisti iš darbo. Darbo kodeksas įtvirtina, **kad darbo sutartis su nėščia darbuotoja jos nėštumo laiku ir iki jos kūdikiui sukaks keturi mėnesiai gali būti nutraukta:**

- a) šalių susitarimu;
- b) darbuotojos iniciatyva (jos prašymu, tiek esant svarbioms aplinkybėms, tiek ir jų nesant);
- c) darbuotojos iniciatyva išbandymo metu;
- d) nesant darbo sutarties šalių valios;
- e) kai baigiasi terminuota darbo sutartis suėjus jos terminui;
- f) teismas ar darbdavio organas priima sprendimą, dėl kurio pasibaigia darbdavys (Darbo kodekso 61 str. 1 dalis). Kitais pagrindais (pvz., darbdavio iniciatyva ar darbdavio valia) nutraukti darbo sutartį draudžiama, tai reiškia, jog toks darbo santykių nutraukimas galėtų būti pripažintas neteisėtu.

Kodeksas nustato, kad nuo to momento, kai darbdavys sužino apie darbuotojos nėštumą (pabrėžtina, kad šiuo atveju sužinojimas siejamas ne su žodiniu pasakymu apie laukimosi faktą, bet kalbama apie sužinojimą, kai darbdaviui yra pateikiama gydytojo pažyma apie darbuotojos nėštumą), jis negali ne tik nutraukti darbo santykių savo iniciatyva ar valia, bet ir **negali įspėti nėščios darbuotojos apie būsimą darbo sutarties nutraukimą ar priimti sprendimo nutraukti darbo sutartį kitais, negu nurodyta, pagrindais**. Jeigu šiuo laikotarpiu atsirado pagrindas nutraukti darbo sutartį, nėščia darbuotoja gali būti įspėta apie darbo sutarties nutraukimą ar sprendimas nutraukti darbo sutartį gali būti priimtas tik šiam laikotarpiui pasibaigus.

Dar viena svarbi nuostata – jeigu darbuotojai yra suteikiamos nėštumo ir gimdymo atostogos arba atostogos vaikui prižiūrėti laikotarpiu, iki jos kūdikiui sukaks keturi mėnesiai, darbo sutartį galima nutraukti tik šioms atostogoms pasibaigus.

– Kolega, kaip tavo minėtoji problema?
– Gerai, aš ją išsprendžiau!
– Kaip taip greitai pavyko?
– Nusprendžiau, kad tai ne problema...

UAB „PAČIOLIS“ EKSPERTŲ KONSULTACIJOS

PIRKĖJAS NEGRAŽINA SKOLOS

Pirkėjas nuo 2023 m. skolingas įmonei 175,00 Eur už automobilio remontą ir detales. Pardavimas buvo įformintas PVM sąskaita faktūra. Pagal „rekvizitai.lt“ duomenis, jokio teisinio įregistravimo nėra, į skambučius neatsiliepiama, skolų suderinimo aktai negražinami. **Ar galima pirkėjui išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą, kad skolą būtų galima pripažinti beviltiška skola?**

LR pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 83 straipsnis nustato, kad kreditinės PVM

sąskaitos faktūros išrašomos, kai įforminus prekių tiekimą arba paslaugų teikimą keičiasi tiekiamų prekių arba teikiamų paslaugų apmokestinamoji vertė ir (arba) kiekis, suteikiamos įvairios nuolaidos, prekės (ar jų dalis) gražinamos, prekių (ar jų dalies) arba paslaugų atsisakoma ar dėl kokių nors kitų priežasčių keičiasi pirkėjo (kliento) mokėtinas atlygis. Nurodytu atveju paslaugų teikėjas suteikė paslaugas, o paslaugų pirkėjas priėmė paslaugą, bet neatsiskaitė. Todėl tokiu atveju *nėra pagrindo išrašyti kreditinę dokumentą.*

Jeigu pirkėjas neatsiskaitys, o įmonei nepavyks išieškoti skolos, tai skolos suma galės būti pripažinta beviltiška skola, jeigu atitiks LR pelno mokesčio įstatymo 25 straipsnio nuostatas. ☸

TEISIAMŲJŲ SUOLAS

Teisiamųjų suole – beveik 70 tūkst. eurų PVM, kaip įtariama, nesumokėjęs šiaulietis

Šiaulietis bus teisiamas dėl apgaulingo finansinės apskaitos tvarkymo ir, kaip įtariama, sukčiaujant išvengto didelės vertės – beveik 70 tūkst. eurų – pridėtinės vertės mokesčio (PVM) sumokėjimo į valstybės biudžetą.

Ikiteisminį tyrimą atliko Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNTT) pareigūnai, tyrimą organizavo Šiaulių apygardos prokuratūra.

Tyrimo duomenimis, šiaulietis, siekdamas išvengti mokėtino PVM, finansinę apskaitą tvarkiusiai buhalterei, kaip įtariama, daugiau nei pusantų metų teikė suklastotas fiktyvių pirkimo–pardavimo sandorių su 9 užsienyje registruotomis bendrovėmis sąskaitas faktūras.

Skaičiuojama, kad įmonės vadovas, veikdamas per nieko apie daromą nusikalstamą veiką nežinojusią įmonės buhalterę, kuri ir teikė tikrovės neatitinkančias deklaracijas

Valstybinei mokesčių inspekcijai (VMI), galėjo nuslėpti beveik 70 tūkst. eurų PVM.

Šiaulietis sulaukė kaltinimų dėl apgaulingo finansinės apskaitos tvarkymo, mokesčių, kurių suma viršija 900 MGL, vengimo, teikiant neteisingus duomenis apie pajamas, ir labai didelės vertės turinės prievolės išvengimo.

Šiaulių apygardos prokuratūros Baudžiamojo persekiojimo skyriaus prokuroras surašė kaltinamąjį aktą ir bylą perdavė Šiaulių apylinkės teismo Šiaulių rūmams.

Už mokesčių vengimą, kai mokesčių suma viršija 900 MGL, teismas gali skirti griežčiausią bausmę – laisvės atėmimą iki aštuonerių metų. Apgaulingas finansinės apskaitos tvarkymas griežčiausiai baudžiamas laisvės atėmimu iki ketverių metų. Siekis sukčiaujant išvengti labai didelės vertės turinės prievolės baudžiamas laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

Pagal FNTT inf.

VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS SPECIALISTŲ KONSULTACIJOS

DĖL GYVENTOJŲ PAJAMŲ IR TURTO DEKLARAVIMO 2025 METAIS

2025-01-06

Registracijos numeris (18.18-31-1 Mr) R-31

**NUOLATINIAI LIETUVOS GYVENTOJAI IKI 2025 M. GEGUŽĖS 2 D. PRIVALO
DEKLARUOTI 2024 M. TURIMĄ TURTĄ IR GAUTAS PAJAMAS.**

**❖ KURIE GYVENTOJAI IKI 2025 M. GEGUŽĖS 2 D. PRIVALO DEKLARUOTI TURTĄ
PAGAL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ TURTO DEKLARAVIMO ĮSTATYMĄ?**

Kaip ir ankstesniais metais, 2024 m. gruodžio 31 d. turimą turtą turi deklaruoti GTDĮ 2 straipsnio 1 dalyje išvardyti gyventojai:

- politikai ir jų šeimų nariai;
- nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- visų biudžetinių įstaigų (muziejų, teatrų, bibliotekų, socialinių paslaugų centrų, globos namų ir pan.) vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai, taip pat šių įstaigų padalinių (nesančių kitame struktūriniame padalinyje) vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- viešųjų įstaigų, kurių steigėja ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, vadovai, vadovų pavaduotojai. Pavyzdžiui, mokymo įstaigų, ligoninių, poliklinikų, mokymo centrų, pensionatų, socialinės globos įstaigų ir kitų įstaigų, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga, o steigėja ar dalininkė – valstybė ar savivaldybė, vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- akcinių bendrovių (įskaitant uždarąsias akcines bendroves), kurių akcininkė yra valstybė ar savivaldybė (neatsižvelgiant į tai, kokia akcijų dalis priklauso valstybei (savivaldybei), vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- valstybės ir savivaldybių įmonių vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimų nariai;
- valstybės tarnautojai ir jų šeimų nariai;

– teisėjai, notarai, antstoliai, prokurorai, valstybinių aukštųjų mokyklų vadovai, Lietuvos Respublikos Prezidento ar Seimo paskirtų valstybinių (nuolatinių) komisijų ir tarybų pirmininkai, jų pavaduotojai ir nariai, viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo tarybų ir (ar) valdybų nariai, vadovai, jų pavaduotojai, vyriausieji redaktoriai, jų pavaduotojai, redaktoriai, jų pavaduotojai ir kitas GTDI 2 straipsnio 1 dalyje išvardytas pareigas 2024 m. ėję gyventojai (įskaitant tokias pareigas 2024 m. nustojusius eiti gyventojus) ir jų šeimos nariai.

Deklaruoti turtą taip pat privalo gyventojai, pageidaujantys gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti pagal Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymą, ir jų šeimų nariai.

Be to, turtą deklaruoti privalo 18 metų sulaukę nuolatiniai Lietuvos gyventojai, taip pat asmenys, sulaukę 18 metų ir vyresni, kurie Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nustatyta tvarka įgijo teisę nuolat gyventi Lietuvoje. Šie gyventojai turi deklaruoti vieną kartą tų kalendorinių metų, kuriais jie sulaukė 18 metų arba kuriais šio įstatymo nustatyta tvarka įgijo teisę nuolat gyventi Lietuvoje, gruodžio 31 d. Lietuvoje ir (ar) užsienio valstybėje turimą toki turtą:

– nekilnojamąjį daiktą, įskaitant nebaigtą statyti statinį, kurio nuosavybės teisės nėra įregistruotos Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre;

– lėšas, turimas ne Lietuvos Respublikos bankuose ir kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma didesnė kaip 1 500 eurų;

– meno kūrinius, brangakmenius, juvelyrinius dirbinius, tauriuosius metalus, kurių vieneto vertė didesnė kaip 1 500 eurų;

– pasiskolintas ir negrąžintas lėšas, jeigu jų bendra suma didesnė kaip 1 500 eurų;

– paskolintas ir nesusigrąžintas lėšas, jeigu jų bendra suma didesnė kaip 1 500 eurų;

– vertybinius popierius, jeigu jų bendra vertė didesnė kaip 1 500 eurų.

Jeigu 18 metų sulaukęs ar teisę nuolat gyventi Lietuvoje įgijęs gyventojas tokio turto neturi, tai deklaruoti turto jam nereikia.

❖ KOKIOJE DEKLARACIJOJE DEKLARUOJAMAS TURTAS?

Kaip ir ankstesniais metais, turtas deklaruojamas **Metinėje gyventojų (šeimos) turto deklaracijoje (FR0001 forma)**.

Gyventojai, privalantys deklaruoti turtą dėl jų pačių ir (ar) jų sutuoktinių 2024 m. eitų GTDI 2 str. 1 dalyje nurodytų pareigų, taip pat turtą deklaruoti privalantys 18 metų sulaukę nuolatiniai Lietuvos gyventojai ir 18 metų sulaukę bei vyresni asmenys, pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ įgiję teisę nuolat gyventi Lietuvoje, turto deklaraciją ir jos priedus turi pateikti elektroniniu būdu per Valstybinės mokesčių inspekcijos elektroninio deklaravimo sistemą (<http://deklaravimas.vmi.lt>).

❖ KOKĮ TURTA REIKIA DEKLARUOTI?

Gyventojai, kuriems pareiga deklaruoti turtą atsirado dėl 2024 m. eitų pareigų, ir jų šeimų nariai, gyventojai, pageidaujantys gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, ir jų šeimų nariai deklaruoja tokį 2024 m. gruodžio 31 d. Lietuvoje ir užsienio valstybėje turimą turtą:

– nekilnojamąjį daiktą, įskaitant nebaigtą statyti statinį;

- kilnojamąjį daiktą, kuriam pagal teisės aktus nustatyta privaloma teisinė registracija;
- pinigines lėšas, turimas kredito įstaigose ir ne jose, jeigu jų bendra suma didesnė kaip 1 500 eurų;
- pasiskolintas ir negražintas lėšas, jeigu jų bendra suma didesnė kaip 1 500 eurų;
- paskolintas ir nesusigražintas lėšas, jeigu jų bendra suma didesnė kaip 1 500 eurų;
- meno kūrinius, brangakmenius, juvelyrinius dirbinius, tauriuosius metalus, kurių vieneto vertė didesnė kaip 1 500 eurų;

– vertybinius popierius, jeigu jų bendra vertė didesnė kaip 1 500 eurų.

Nekilnojamojo ar kilnojamojo daikto vertė nurodoma pagal jo įsigijimo kainą, o jei ši kaina labai skiriasi nuo rinkos kainų, tai nurodoma jo tikroji rinkos kaina.

Gyventojai, pageidaujantys gauti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, ir jų šeimų nariai turto deklaracijoje privalo deklaruoti ne tik turimą turtą, bet ir visas 2024 m. gautas pajamas, užpildydami turto deklaracijos priedą „Gautos pajamos“ (FR0001P forma).

TEISIAMŲJŲ SUOLAS

Automobilių perpardavinėtojams – nuosprendis ir solidžios baudos

Panevėžyje apkaltinamąjį nuosprendį išgirdo trys nelegaliai automobilių prekyba vertęsi vyrai. Jiems bendrai teks sumokėti beveik 50 tūkst. eurų siekiančias baudas ir atlyginti „Sodrai“ ir Užimtumo tarnybai padarytą 20 tūkst. eurų žalą.

Ikiteisminį tyrimą šioje byloje atliko Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNTT) pareigūnai, o tyrimui vadovavo ir valstybinį kaltinimą teisme palaikė Panevėžio apygardos prokuratūros Baudžiamojo persekiojimo skyriaus prokurorė.

Tyrimo duomenimis, trys panevėžiečiai – M. M., M. K. ir J. K. – 2020–2022 metais, neturėdami veiklos leidimo, neįkūrę įmonės ir kitais būdais neįteisinę savo vykdomos individualiosios veiklos, susijusios su automobilių įsigijimu iš užsienio bei pardavimu Lietuvoje, siekdami išvengti mokesčių sumokėjimo, versliškai ir stambiu mastu užsiiminėjo komercine veikla.

FNTT pareigūnai tyrimo metu nustatė, kad per minėtą laikotarpį M. M. perpardavė 47 automobilius ir gavo ne mažiau kaip

201 280 eurų, M. K. – 9 automobilius ir gavo ne mažiau kaip 40 150 eurų, o J. K. – 8 automobilius ir gavo ne mažiau kaip 51 900 eurų pajamų.

Panevėžio apylinkės teismo Panevėžio rūmai, išnagrinėję šią baudžiamąją bylą, gruodžio 16 d. priėmė apkaltinamąjį nuosprendį. Visi trys teisiamieji pripažinti kaltais dėl neteisėto vertimosi ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla. J. K. ir M. K. nuteisti ir dėl sukčiavimo, nes, nelegaliai gaudami pajamų iš prekybos automobiliais, buvo registruoti Užimtumo tarnyboje ir gaudavo išmokas kaip bedarbiai.

Visiems trims kaltinamiesiems teismas skyrė po 15 000 eurų baudą. Jiems taip pat reikės atlyginti žalą, padarytą „Sodrai“ bei Užimtumo tarnybai, – iš viso sumokėti beveik 20 000 eurų.

Nuosprendis per 20 dienų nuo jo paskelbimo gali būti skundžiamas Panevėžio apygardos teismui.

Pagal FNTT inf.

Per savaitę priimtų svarbiausių naujų norminių aktų ir jų pakeitimų apžvalga

Per savaitę paskelbti **94** nauji teisės aktai, **7** iš jų aktualūs buhalteriams.

Čia pateiktas tik pakeitimų sąrašas.

Visus teisės aktų pakeitimus su jų paaiškinimais rasite

MOKESČIŲ, APSKAITOS IR TEISĖS REGLAMENTŲ NAUJIENLAIŠKYJE.

Prenumeruokite ir viską turėsite.

Štai keleto teisės aktų pakeitimų apžvalga:

↓ APSKAITA

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašo bei Kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių įtraukimo į šį sąrašą taisyklių patvirtinimo“ (2022 11 03 Nr. VA-85, 2003 04 16 Nr. V-137 nauja redakcija) naujausias pakeitimas 2025 01 09 Nr. VA-2

Į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą įtraukiami bendros paskirties kasos aparatas „Transact Smart“ su virtualia fiskalizacija ir bendros paskirties kasos aparatas UCS VFK su virtualia fiskalizacija.

Įsakymas įsigaliojo 2025 m. sausio 10 d.

↓ ĮMONIŲ STEIGIMAS / LIKVIDAVIMAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ (2015 12 09 Nr. 1292, 2003 11 12 Nr. 1407 nauja redakcija) naujausias pakeitimas 2025 01 08 Nr. 7

Keičiami Juridinių asmenų registro nuostatai, kuriuose nustatoma Registro tvarkytojui teikiamų prašymų ir pranešimų formų, metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų bei metinių ataskaitų ir veiklos ataskaitų elektroninio formato rinkinių formų, prašymo anuluoti metinių finansinių ataskaitų (metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų) ar tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio pateikimą, metinės ataskaitos teikimo tvarka, metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio ar metinės ataskaitos pildymo ir teikimo tvarka, nustatoma, kokie duomenys registruojami ir tvarkomi Registre, ir kt.

Nutarimas įsigaliojo 2025 m. sausio 10 d.

Kai kurie keitimai įsigalioja 2025 m. sausio 15 d., 2025 m. birželio 1 d. ir 2028 m. sausio 1 d.

Vienas nesupras, kuo kvepia rožės. Kitas iš karčių žolių išgaus medaus.

Kažkam duosi smulkmeną, amžiams prisimins.

Kitam atiduosi gyvenimą, o jis to nesupras.

Omaras Chajamas

↓ SOCIALINIS DRAUDIMAS

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus įsakymo „Dėl Asmenų prašymų nagrinėjimo Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigose taisyklių patvirtinimo“ (2014 09 11 Nr. V-555) naujausias pakeitimas 2025 01 09 Nr. V-9

Keičiamos Asmenų prašymų nagrinėjimo Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigose taisyklės, kuriose nustatoma, kad asmuo bendruoju telefono numeriu turi teisę pateikti šiuos prilyginamus rašytiniams žodinius prašymus vietoj rašytinių prašymų: Prašymą dėl nedarbo socialinio draudimo išmokos mokėjimo būdo; Prašymą išmokėti išmoką iš Garantinio fondo lėšų; Prašymą išduoti pažymą apie gautas išmokas; Prašymą išduoti pažymą apie įvykdytus išskaitymus iš asmens išmokų; Prašymą išduoti pažymą apie mokamą vaiko priežiūros išmoką; Prašymą išduoti pažymą apie sąskaitą kredito ar mokėjimo įstaigoje ir kt.

Įsakymas įsigalioja 2025 m. sausio 10 d.

↓ LABDARA, PARAMA, SUBSIDIJOS

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos raštas „Dėl Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 4 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo“ (2025 01 06)

Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo (LPI) 4 straipsnio 4 dalis papildyta nauja nuostata, kurioje įtvirtinta išimtis, kad paramos dalyku gali būti ribotai apyvartoje esantys daiktai, jeigu jie skirti valstybės biudžetinėms įstaigoms šio įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nurodytai veiklai nacionalinio saugumo ir gynybos, teisėtvarkos ir nusikalstamumo prevencijos srityse vykdyti. Atkreipiamas dėmesys, kad pagal iki 2024-12-23 galiojusias LPI 4 straipsnio 4 dalies nuostatas labdaros ir paramos dalyku negalėjo būti ribotai apyvartoje esantys daiktai. ☘

SAVAITINIS
ELEKTRONINIS
LEIDINYS

MOKESČIŲ, APSKAITOS
IR TEISĖS REGLAMENTŲ

NAUJIENLAIŠKIS

ĮSTATYMAI. NUTARIMAI. ĮSAKYMAI. VMI KOMENTARAI

Paciolis savadai

Naujienlaiškis siunčiamas kiekvieną trečiadienį.

Visų buhalteriams aktualių teisės aktų pakeitimų išsamią apžvalgą ir pačius pakeistus reglamentus rasite elektroniniame leidinyje
MOKESČIŲ, APSKAITOS IR TEISĖS REGLAMENTŲ NAUJIENLAIŠKIS.

Savaitraščio „Buhalterija“ prenumeratoriai Naujienlaiškį
gali įsigyti tik už ~~49~~ 39 € (su PVM).

Tai tik 11 centų per dieną – ir VISUS METUS BŪSITE RAMŪS!

Kreipkitės tel. (0 5) 2700 636, el. paštu savadai@paciolis.lt arba www.paciolis.lt

Atsiskaitymų grynaisiais pinigais

SUMŲ APVALINIMAS

Nuo 2025 m. gegužės 1 d. visi prekybininkai (paslaugų teikėjai) turi taikyti **galutinės pirkinių krepšelio sumos, vartotojo sumokamos grynaisiais pinigais, apvalinimą**, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatyme.

Taikant apvalinimą, 1 ir 2 ct monetomis ir toliau galima atsiskaityti, jomis mokant suapvalintą sumą.

pirkėjui už jo grąžintą (-as) prekę (-es), nesuteiktą (-as) paslaugą (-as), netinkamos kokybės suteiktą (-as) paslaugą (-as).

Kas apvalinama

Apvalinama:

- atsiskaitymo grynaisiais pinigais suma – **bendra suma, mokėtina už vienu metu įsigyjamas prekes (paslaugas)**, nepriklausomai nuo prekių (paslaugų) skaičiaus, kai atsiskaitoma grynaisiais pinigais;
- grąžinama grynaisiais pinigais suma – suma, grynaisiais pinigais grąžinama

Jei įsigyjama viena prekė (paslauga) ar grąžinami pinigai už vieną prekę (nesuteiktą paslaugą, netinkamos kokybės paslauga) ir atsiskaitoma grynaisiais pinigais, apvalinimas taip pat taikomas.

Apvalinimas netaikomas vienu metu įsigyjamų prekių (paslaugų) krepšelio kiekvienos atskiros prekės (paslaugos) kainai. **Kainos nustatomos 1 ct tikslumu.**

Apvalinimas netaikomas šiais atvejais:

- atsiskaitymų negrynaisiais pinigais, dovanų kuponais (čekiais, kortelėmis), lojalumo kortelėse sukauptais pinigais, socialinėmis kortelėmis sumoms;
- elektroninės prekyvietės paslaugoms;
- darbo užmokesčiui ir kitoms su darbo santykiais susijusioms išmokoms, įskaitant dienpinigius ir išmokas, skirtas su komandiriuote susijusioms faktinėms kelionės, nakvynės ir maitinimo išlaidoms kompensuoti;
- pensijoms ir kitoms socialinės apsaugos išmokoms (net ir mokamoms grynaisiais pinigais);
- mokesčiams, su mokesčiais susijusioms sumoms, rinkliavoms, baudoms ir kitoms piniginėms prievolėms, kurios skiriamos arba nustatomos vadovaujantis Administracinių nusižengimų kodeksu ir kitais įstatymais;
- keičiamos valiutos sumoms;
- pinigų perlaidų grynaisiais pinigais sumoms;
- į mokėjimo sąskaitą įmokamų grynujų pinigų ir iš mokėjimo sąskaitos paimamų grynujų pinigų sumoms;
- loterijos piniginio išmokėjimo sumai;
- kai bendra mokėtina suma už vienu metu grąžinamas prekes, įsigyjamą ar parduodamas prekes (paslaugas) yra mažesnė nei 5 ct (ši nuostata netaikoma, kai dalis sumos sumokėta mokėjimo kortele, dovanų čekiu ar socialine kortele, ir likusi dalis, mokama grynaisiais pinigais, yra mažesnė nei 5 ct).

Kas turi taikyti apvalinimą

Apvalinimą turi taikyti visi ekonominę veiklą vykdančys ūkio subjektai (prekybininkai, paslaugų teikėjai (taip pat ir vaistinės, medicinos paslaugų teikėjai, teisinių paslaugų teikėjai, finansinių paslaugų teikėjai, mokėjimo paslaugų teikėjai, bibliotekos, baseinai,

muziejai ir kt.), viešojo administravimo subjektai, turgaus prekeiviai ir kt.) – juridiniai ir fiziniai asmenys. **Apvalinimas taikomas visoms atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumoms.** Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumos apvalinamos, kai:

- fizinis asmuo įsigyja prekių (paslaugų) iš juridinio asmens;
- fizinis asmuo įsigyja prekių (paslaugų) iš fizinio asmens;
- juridinis asmuo įsigyja prekių (paslaugų) iš juridinio asmens;
- juridinis asmuo įsigyja prekių (paslaugų) iš fizinio asmens.

Kaip apvalinama

Apvalinama pagal Lietuvos Respublikos atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatyme nustatytas taisyklės. Bendra mokėtina suma apvalinama iki 5 kartotinio: **apvalinama į mažesnę arba į didesnę pusę iki artimiausių 5 ct, priklausomai nuo to, ar paskutinis skaitmuo yra arčiau 0, 5 ar arčiau 10.** Tiksliau sakant, apvalinama taip:

- bendra mokėtina suma, kuri baigiasi 1 arba 2 ct, apvalinama į mažesnę pusę iki 0;
- bendra mokėtina suma, kuri baigiasi 3 arba 4 ct, apvalinama į didesnę pusę iki 5;
- bendra mokėtina suma, kuri baigiasi 6 arba 7 ct, apvalinama į mažesnę pusę iki 5;
- bendra mokėtina suma, kuri baigiasi 8 arba 9 ct, apvalinama į didesnę pusę iki 10.

Apvalinimas yra neutralus pardavėjo ir pirkėjo atžvilgiu. Taikant apvalinimą, pirkėjas, mokėdamas grynaisiais pinigais, sumoka tai 1 ar 2 ct mažiau, tai 1 ar 2 ct daugiau negu apskaičiuota bendra mokėtina suma. Ilguoju laikotarpiu susidarę skirtumai išsilygintų.

■ **Taikant apvalinimą, 1 ir 2 ct monetomis ir toliau galima atsiskaityti, jomis mokant suapvalintą sumą.** ■

Kodėl apvalinama

Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimas svarbus efektyvumo, tvarumo ir patogumo žmonėms aspektais:

- apvalinant daugeliu atvejų nebus poreikio atiduoti grąžą 1 ir 2 ct monetomis, šių monetų kaldinti (ar išigyti iš kitų valstybių) ir leisti į apyvartą;
- sumažės gyventojų, verslo ir valstybės sąnaudos, susijusios su grynujų pinigų naudojimu;
- sumažės grynujų pinigų poveikis aplinkai (sumažės metalų (vario ir plieno), šalutinių gamybos ir administravimo produktų (CO₂, plastiko) patekimas į aplinką);
- grynaisiais pinigais naudotis bus patogiau.

Ar žinote, kad iki apvalinimo taikymo...

- **daugiau kaip 2 mln. eurų vertės** 1 ir 2 ct monetų **esame pametę**. Kasmet prarandame apie trečdalį milijono eurų;
- 12 traukinio vagonų – tiek apyvartoje smulkiųjų monetų. Jos sveria 820 tonų. Kasmet šių monetų kiekis apyvartoje padidėja 100 tonų (daugiau nei 1 traukinio vagonu);
- **didžioji dalis 1 ir 2 ct monetų panaudojamos mokėjimams vos vieną kartą** – net du trečdaliai į apyvartą išleistų

1 ir 2 ct monetų į Lietuvos banką negrįžta (kitų monetų negrįžta tik trečdalis). Monetos pametamos arba nugula mūsų taupyklėse, kišenėse, stalčiuose, automobiliuose, fontanuose. Kadangi 1 ir 2 ct monetų reikia grąžai atiduoti atsiskaitant prekybos vietose, Lietuvos bankas turi jas nuolat kaldinti (ar išigyti iš kitų valstybių) ir leisti į apyvartą;

- 1 ir 2 ct monetoms kaldinti, transportuoti, tvarkyti **naudojami ištekliai, susidaro taršos produktų, atliekų**;
- pagaminti šias monetas **kainuoja daugiau nei jos vertos**.

Ar taikant apvalinimą nebus galima atsiskaityti 1 ir 2 ct monetomis

Taikant apvalinimą, 1 ir 2 ct monetos išlieka teisėta mokėjimo priemonė, t. y. jomis galima atsiskaityti mokant suapvalintą sumą, tam tikrais atvejais jomis gali būti atiduodama grąža (kai kasininkas neturi didesnio nominalo monetų). Sprendimas išimti 1 ir 2 ct monetas iš apyvartos gali būti priimtas Europos Sąjungos, o ne nacionaliniu lygmeniu. Šiuo metu tokio sprendimo nėra priimta. Lietuvos Respublikos atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymas eurų monetų nominalų naudojimo (ar išėmimo iš apyvartos) nereglamentuoja.

Prekybininkai (paslaugos teikėjai) negali atsisakyti priimti 1 ir 2 ct monetų, duodamų mokant suapvalintą sumą. **Tačiau jie neprivalo vieno mokėjimo metu priimti daugiau nei 50 vnt. monetų.**

Jei turite sukaukę 1 ir 2 euro centų monetų, jas galite:

- naudoti mokėdami už prekes ir paslaugas grynaisiais pinigais;
- atnešti į Lietuvos banko kasas Vilniuje ir Kaune ir iškeisti į kito nominalo monetas ar banknotus (keisdami monetas Lietuvos banko kasose, **su savimi turėkite asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą**);
- iškeisti kredito įstaigose, teikiančiose šią paslaugą.

Asmeniui per dieną į banknotus keičiama apie 500–1 000 monetų – tiek, kiek jų telpa specialioje vieno litro talpos dėžutėje. Už jas atsiskaitoma iš karto. Taip pat asmeniui vieną kartą per dieną gali būti keičiamas neribotas kiekis euro monetų, pinigus už jas pervedant į kliento nurodytą sąskaitą ne vėliau kaip per 15 darbo dienų. Norintys pasikeisti monetas fiziniai ir juridiniai asmenys turės pateikti rašytinį prašymą, jį galima užpildyti atvykus į kasą arba iš anksto.

Koks 1 ir 2 ct monetų kiekis apyvartoje

Lietuvoje apyvartoje yra daugiau nei **300 mln. vnt.** 1 ir 2 centų monetų. Šios monetas sudaro **59 proc.** visų apyvartoje esančių monetų, tačiau pagal vertę (4,8 mln. Eur) jos sudaro tik 3 proc. Lietuvoje 1 ir 2 euro centų monetų skaičius apyvartoje kasmet padidėja vidutiniškai po **30 mln. vnt.**

Kokia kitų šalių patirtis

Euro zonos šalys dėl 1 ir 2 euro centų monetų naudojimo yra apsisprendusios skirtingai: Nyderlandai, Belgija, Suomija, Airija, Italija ir Slovakija nebeleidžia šių monetų į apyvartą ir taiko **galutinės pirkinių krepšelio sumos apvalinimą**, o kitose euro zonos šalyse 1 ir 2 euro centų monetas ir toliau cirkuliuoja apyvartoje. Nuo 2025 m. sausio 1 d. apvalinimas bus pradėtas taikyti ir Estijoje. Apvalinimą taiko ir ne euro zonos šalys: Švedija, Norvegija, Danija, Kanada ir Australija.

Euro zonos šalyse, kuriose atsiskaitant grynaisiais pinigais taikomas apvalinimas, galutinė mokėtina suma apvalinama iki artimiausio 5 euro centų kartotinio. Nepaisant taikomo apvalinimo, mirtose valstybėse 1 ir 2 euro centų monetas yra teisėta mokėjimo priemonė, t. y. gyventojai ir toliau jomis gali atsiskaityti.

Valstybės, taikydamos apvalinimą, taupo gyventojų, verslo ir valstybės lėšas, patogiau naudojami grynaisiais pinigais, gyvena tvariau.

Lietuvos banko inf.

Aukles samdantys tėvai jau GALI PASINAUDOTI VAIKO PRIEŽIŪROS KOMPENSACINE IŠMOKA

Nuo 2025 m. pradžios įteisinta nauja išmokų vaikams rūšis – vaiko priežiūros kompensacinė išmoka, kurios dydis šiemet siekia 364 eurus. Ši išmoka skiriama už kiekvieną ikimokyklinio amžiaus vaiką, kuris nelanko ikimokyklinio ugdymo įstaigos (darželio) ir už atlyginimą yra prižiūrimas fizinio asmens (auklės), vykdančio vaikų dienos priežiūrą pagal individualios veiklos pažymą ar darbo sutartį.

Pagal įsigaliojusį Išmokų vaikams įstatymą, vaiko priežiūros kompensacinės išmokos dydis – 5,2 bazinės socialinės išmokos (BSI) dydžiai per mėnesį. 2025 m. BSI dydis – 70 eurų, **išmokos dydis – 364 eurai.**

Vaiko priežiūros kompensacinė išmoka skiriama ir mokama vienam iš vaiką auginančių tėvų (ar turimam vieninteliui iš tėvų) (įtėviui) ar globėjui, kai vaiko globa nustatyta šeimoje, už kiekvieną ikimokyklinio amžiaus vaiką, kuris nelanko ikimokyklinio ugdymo įstaigos (darželio) ir už atlyginimą yra prižiūrimas fizinio asmens (auklės), vykdančio vaikų dienos priežiūrą Lietuvos Respublikoje pagal individualios veiklos pažymą ar darbo sutartį.

Pagrindiniai šios išmokos tikslai – spręsti vaikų priežiūros paslaugų prieinamumo problemą, taip pat suteikti tėvams, įtėviams ar globėjams galimybę derinti darbą, karjerą ir vaikų auginimą, anksčiau grįžti į aktyvią darbo rinką. Todėl vaiko priežiūros kompensacinė išmoka mokama tik dirbantiems vaiko tėvams, įtėviams ar globėjams, išskyrus atvejus, kai jie turi negalią ir jiems nustatytas 0–25 procentų dalyvumo lygis.

Vaiko priežiūros kompensacinė išmoka neskiriama, jei fizinis asmuo prižiūri savo, su-tuoktinio ar sugyventinio auginamą vaiką. Be to, siekiant užtikrinti tinkamą vaikų priežiūrą, išmoka neskiriama už daugiau nei 5 to paties fizinio asmens tuo pačiu metu prižiūrimus vaikus, išskyrus atvejus, kai visi prižiūrimi vaikai yra iš vienos šeimos.

Vaiko tėvai, įtėviai ar globėjai, kuriems išmoka paskirta, turi pranešti savo gyvenamosios vietos savivaldybei apie visas svarbias aplinkybes, turinčias įtakos išmokos dydžiui ar mokėjimui, pavyzdžiui, apie nutrauktą vaiko priežiūros ar darbo sutartį, vaiko pradėtą lankyti darželį ar laikinai sustabdytą vaiko priežiūrą (pavyzdžiui, dėl ligos, atostogų).

Planuojama, kad vaiko priežiūros kompensacinę išmoką gaus apie 2 500 vaikų ir tam iš valstybės biudžeto reikės skirti apie 10 mln. eurų.

Norintys gauti vaiko priežiūros kompensacinę išmoką asmenys turėtų kreiptis į savo gyvenamosios vietos savivaldybę arba prašymą pateikti www.spis.lt

Svarbu pažymėti, kad šeimos, auginančios vaikus, gali gauti ir kitas išmokas vaikams, pavyzdžiui, išmoką vaikui (vaiko pinigus), vienkartinę išmoką vaikui ir kt. Išmokų vaikams dydžiai yra susieti su socialinės paramos išmokų atskaitos baziniais dydžiais, kurie kasmet indeksuojami. Nuo 2025 m. sausio 1 d. universalios išmokos vaikui dydis padidėjo nuo 96,25 iki 122,5 euro, o papildomai skiriamos išmokos vaikui dydis gausioms ir nepasiturinčioms šeimoms ar vaiką su negalia auginančioms šeimoms padidėjo nuo 56,65 iki 72,1 euro. Gausios, nepasiturinčios ar vaiką su negalia auginančios šeimos iš viso gauna 194,6 euro per mėnesį.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos inf.

EURO zonoje lietuviai DAŽNIAUSIAI PERKA IR ATSISKAITO INTERNETU

Iš dvidešimties euro zonos valstybių Lietuva išsiskiria didžiausia internetinių atsiskaitymų dalimi: 3 iš 10 kartų lietuviai perka ir atsiskaito internetu, o tipinis euro zonos gyventojas internetu atlieka 2 iš 10 visų kasdinių mokėjimų. Nors beveik pusė visų atsiskaitymų prekybos vietose atliekama elektroninėmis mokėjimo priemonėmis, tačiau gryniesi pinigai taip pat plačiai naudojami. Tai atskleidė Europos Centrinio Banko (ECB) inicijuota naujausia vartotojų mokėjimo įpročių apklausa, atlikta euro zonoje, kurioje iš viso gyvena apie 350 milijonų žmonių.

„Naujausia apklausa rodo, kad vis daugiau Lietuvos ir euro zonos gyventojų renkasi elektroninius mokėjimus, **vis dažniau perkama ir atsiskaitoma internetu**, tačiau žmonės taip pat vertina galimybę atsiskaityti grynaisiais pinigais. Todėl svarbu išlaikyti subalansuotą mokėjimų sistemą, suteikiančią galimybę atsiskaityti tiek elektroniniu būdu, tiek grynaisiais pinigais, atsižvelgiant į gyventojų poreikius“, – sako **Edita Lisinskaitė, Lietuvos banko Grynujų pinigų departamento vyriausioji specialistė.**

Apklausa rodo, kad dažniau internetu apsipirka jaunesnio amžiaus ar gaunantys mažesnes pajamas vartotojai. Nepaisant mažėjančio grynujų pinigų naudojimo, 62 proc. euro zonos ir 57 proc. Lietuvos gyventojų nurodė, kad jiems svarbu turėti galimybę jais atsiskaityti. **Gryniesi pinigai dažniausiai naudojami nedidelės vertės mokėjimams atlikti.** Mokant daugiau kaip 50 Eur, dažniausiai atsiskaitoma kortele ar kitomis mokėjimo priemonėmis. Grynaisiais pinigais rečiau atsiskaito jaunesnio amžiaus, aukštesnio išsilavinimo ar didesnes pajamas gaunantys vartotojai. Apklausų dalyviai kaip pagrindinį grynujų pinigų pranašumą nurodė jų anonimiškumą ir privatumo apsaugą, taip pat atsiskaitant grynaisiais žmonėms lengviau stebėti savo išlaidas.

Nepaisydami to, kaip iš tikrųjų moka, pusė apklaustų Lietuvos gyventojų, kaip ir vidutinis europietis, atsiskaitydami prekybos vietoje, dažniau pirmenybę teiktų kitoms mokėjimo priemonėms nei gryniesi pinigai. Ketvirtadalis pirmenybę teiktų gryniesiems pinigams, likusi dalis neturi aiškos nuomonės. Dažniausiai minimi mokėjimo kortelės privalumai susiję su tuo, kad vartotojams nereikia nešiotis su saviu grynujų pinigų, atsiskaityti kortele greita ir paprasta.

Gyventojai grynaisiais pinigais kaupia papildomas santaupas. 40 proc. Lietuvos respondentų nurodė kaupiantys grynaisiais pinigais, 2022 m. tokių buvo 46 proc. Per dvejus metus euro zonoje gyventojų, kurie taupo grynaisiais, dalis taip pat sumažėjo nuo 37 iki 35 proc. Lietuviai piniginėse nešiojasi grynųjų pinigų panašiai tiek, kiek ir vidutinis euro zonos gyventojas: vidutinė suma Lietuvos gyventojų piniginėje siekia 60 Eur, o euro zonos gyventojų – 59 Eur.

Mokėjimo būdo pasirinkimas gali priklausyti nuo to, ar paprasta pasiimti pinigų iš savo banko sąskaitos ir kokias mokėjimo priemones priima prekybininkas. Apklausos duomenimis, dauguma vartotojų patenkinti galimybe pasiimti grynųjų pinigų. Lietuvos gyventojų vertinimu, grynųjų pinigų prieinamumas šalyje pagerėjo – 88 proc. lengvai pasiekia artimiausią bankomatą ar banko skyrių, prieš dvejus metus taip manė 86 proc. Tačiau apskritai euro zonoje grynųjų pinigų prieinamumas šiek tiek suprastėjo: 87 proc. euro zonos vartotojų lengvai pasiekia bankomatą ar banko skyrių, norėdami pasiimti grynųjų pinigų, **tai 2 proc. punktais mažiau nei 2022 m.** Dauguma euro zonos ir Lietuvos vartotojų prekybos vietose galėjo pasirinkti pageidaujamą mokėjimo būdą, taip teigia 7 iš 10 respondentų. Tačiau pasitaiko atvejų, kai nepriimami atsiskaitymai grynaisiais pinigais, mokėjimo kortele, išmaniuoju įrenginiu ar atsiskaityti negrynaisiais pinigais galima tik nuo tam tikros sumos. Iš visų euro zonos valstybių Lietuvoje daugiausia respondentų (10 %) teigė bent kartą susidūrę su situacija, kai nebuvo galima atsiskaityti grynaisiais pinigais (euro zonoje – 6 %).

■ Pusė apklaustų Lietuvos gyventojų, kaip ir vidutinis europietis, atsiskaitydami prekybos vietoje, dažniau pirmenybę teiktų kitoms mokėjimo priemonėms nei gryniesiems pinigais. Ketvirtadalis pirmenybę teiktų gryniesiems pinigams, likusi dalis neturi aiškios nuomonės. ■

ECB inicijuoto tyrimo metu 2023 m. rudens ir 2024 m. pavasario laikotarpiu buvo apklausta per 50 tūkst. euro zonos šalių gyventojų. Tyrimo rezultatai ir jų analizė prisideda prie aktualių diskusijų apie įvairias mokėjimo priemones. Analizuojant vartotojų mokėjimo įpročius, išryškėja bendras Eurosistemos narių tikslas – užtikrinti mokėjimo priemonių pasirinkimą ir prieinamumą visiems euro zonos gyventojams, nepriklausomai nuo jų amžiaus, pajamų ar gyvenamosios vietos.

Lietuvos banko inf.

SPALVOS IR PINIGAI: kaip nepasiduoti slaptiems rinkodaros triukams ir pirkti atsakingai

Ar kada susimąstėte, kodėl nuolaidų etiketės dažniausiai yra raudonos, o kvietimo atlikti veiksmą mygtukai (angl. *call to action*) – oranžinės spalvos? Spalvų psichologija yra veiksminga rinkodaros priemonė, galinti reikšmingai paveikti vartotojų elgesį ir sprendimus. Plačiau apie tai, kokios spalvos galbūt labiausiai lengvina piniginę ir skatina impulsyviai pirkti, pasakoja „Luminor“ kasdienės bankininkystės vadovė Aušrinė Mincienė.

Raudona – išlaidų katalizatorius

Raudona yra viena efektyviausių spalvų, naudojamų siekiant paskatinti žmogų pirkti ir išleisti daugiau, dėl to ši spalva rinkodaroje naudojama kone dažniausiai. Nacionalinio sveikatos instituto duomenimis, **raudona aktyvina nervų sistemą**, o žmogus, veikiamas stiprios emocinės reakcijos, gali būti mažiau linkęs kritiškai vertinti pirkinius.

„Būtent dėl šios priežasties raudoną spalvą dažnai galima išvysti nuolaidų etiketėse ir akcijų leidiniuose. Ji ryški, intensyvi, dažnai siejama

■ Spalvos gali paveikti mūsų pasirinkimus, tačiau nepamirškime, kad už savo pinigus atsakingi esame tik mes patys. Todėl net maži, bet sąmoningai apsvaistyti žingsniai gali padėti kurti stipresnę finansinę pagrindą ir sumažinti vartotojiškumo įtaką mūsų gyvenimui. ■

su skubumu ir būtinybe veikti čia ir dabar. Tai prekes daro patrauklesnes ir skatina pirkėjus manyti, kad jie gauna išskirtinį pasiūlymą, kuriuo turi pasinaudoti nedelsiant, nes kitaip praras puikią galimybę. Tačiau realybėje sutaupyta suma gali būti maža, o įsigyta prekė – nereikalinga, tokiais atvejais išleidžiame daugiau, nei sutaupome“, – pasakoja A. Mincienė.

Geltona – džiaugsmo iliuzija

Geltoną, kaip ir raudoną, spalvą galima dažnai išvysti **nuolaidų etiketėse**, akcijų leidiniuose ar reklaminėse iškabose. **Geltona simbolizuoja džiaugsmą, optimizmą ir laisvumą**, todėl reklamos specialistai ja pasinaudoja norėdami sukurti draugišką ir svetingą atmosferą.

„Vis dėlto šis jausmas gali paskatinti pirkti nereikalingus pirkinius: geltona spalva gali pagerinti nuotaiką ir sukelti teigiamų emocijų, kurios skatina žmones labiau atsipalaiduoti, pasilepinti ar palepinti kitus ir taip išleisti daugiau. Todėl dažnas, pamatęs geltoną nuolaidų etiketę ar reklamą, leidžia sau pirkti tą, ko iš tiesų visai nereikia“, – pabrėžia A. Mincienė.

Oranžinė – energijos ir skubos spalva

Oranžinė dažnai naudojama atlikti veiksmą kviečiančiuose mygtukuose ar riboto laiko pasiūlymuose, nes sujungia raudonos „energiją“ ir geltonos „džiaugsmą“. Ji siejama su entuziazmu, skatina veikti greitai ir – dažnai – neapgalvotai.

„Rinkodaros specialistai puikiai žino, kad ryškūs oranžiniai elementai parduotuvėse ar reklamose sukelia „pirk dabar arba prarasi“ efektą. Todėl labai svarbu suprasti, kad skubos jausmas yra tyčia sukurtas įrankis, kuris ne visada naudingas vartotojui ir gali nemenkai patušinti piniginę“, – aiškina A. Mincienė.

Žalia – tvarumo iliuzija

Žalia spalva siejama su gamta, ekologija ir sveikata, todėl 9 atvejais iš 10 tvarumo entuziastai rinksis produktą, kurio pakuotėje yra šios spalvos, net tais atvejais, kai jis yra brangesnis, lyginant su kitais tos pačios kategorijos produktais.

„Neapsigaukite – ne kiekvienas produktas, kurio etiketėje vyrauja žalia spalva, yra tikrai draugiškas aplinkai, o dalis reklamos specialistų šią spalvą pasitelkia tyčia siekdami suklaidinti vartotojus. Tai vadinama „greenwashing“: pirkėjas jaučiasi geriau dėl savo pasirinkimo, išlaidaudamas gamtai draugiškesnėms prekėms įsigyti, nors realybė gali būti visai kitokia“, – perspėja A. Mincienė.

Tam, kad priimtumėte tvarius ir ekonomiškai atsakingus sprendimus, visuomet atidžiai skaitykite prekių etiketes.

Prieš pirkdami pagalvokite

Anot A. Mincienės, rinkodaros triukams atsispirsite lengviau iš anksto nusistatę biudžetą, apsipirkdami sąmoningai ir nepamiršdami savo finansinių tikslų.

„Neretai poreikį pirkti sukelia trumpalaikės emocijos, todėl prieš įsigydamį naują daiktą paklauskite savęs, ar jis iš tiesų jums reikalingas. Šitaip išvengsite ne vieno nereikalingo pirkinio, o ilgainiui ir sutaupysite“, – sako A. Mincienė.

Anot banko ekspertės, spalvos gali paveikti mūsų pasirinkimus, tačiau nepamirškime, kad už savo pinigus atsakingi esame tik mes patys. Todėl net maži, bet sąmoningai apsvaistyti žingsniai gali padėti kurti stipresnę finansinę pagrindą ir sumažinti vartotojiškumo įtaką mūsų gyvenimui.

UAB „Coagency“ inf.

*Priekaištai psichologui:
– Sakėte, kad man reikia išeiti iš komforto zonos, tačiau, kad iš jos išeičiau, pirmiausia turėčiau ten pakliūti. O tam pinigų neturiu...*

SAUSIS 2025

P	6	13	20	27
A	7	14	21	28
T	1	8	15	22
K	2	9	16	23
P	3	10	17	24
Š	4	11	18	25
S	5	12	19	26
Sav.	1	2	3	4

2025 m. sausio mėn. mokesčių sumokėjimo, deklaravimo ir kitų prievolių kalendorius

Kalendorius parengtas pagal 2025 m. sausio 16 d. galiojusias norminius aktus.

Terminas	Prievolė	Pavadinimas
1	2	3
Sausio 27 d.	sumokėti	PVM už 2024 m. gruodžio mėn.
	pateikti	PVM deklaraciją (FR0600) ir ataskaitą (FR0564) už gruodžio mėn.
		Formą FR1070 – žemės ūkio produkcijos pirkėjo pradelstas skolas žemės ūkio produkcijos pardavėjams už gruodžio mėn.
Sausio 31 d.	sumokėti	GPM nuo sausio 16–31 d. išmokėtų sumų, priskiriamų gyventojo A klasės pajamoms
		PSD įmokas savarankiškai dirbantiems asmenims už sausio mėn.

BUHALTERINĖS APSKAITOS, MOKESČIŲ, TEISĖS KONSULTACIJOS

Puikiai pažindami įmones, jų veiklos ypatumus, rinkas, kuriose jos veikia, ir būdami vadybos, finansinės apskaitos, mokesčių ir teisės sričių profesionalai, padedame savo klientams rasti tinkamiausią išeitį iš kasdinių problemų, siūlome sprendimus, kaip jų išvengti ateityje.

- Garantuojame operatyvų aptarnavimą ir nepriekaištingą darbų atlikimą laiku.
- Užtikriname visišką kliento informacijos konfidencialumą.
- Randame individualius sprendimus.

Beveik 30 metų patirtis!

Tel. (0 5) 270 0636, el. paštas konsultacijos@paciolis.lt

Palmiros horoskopas buhalteriams

SAUSIO 21-oji, ANTRADIENIS

Nervingas metas, kai svarbu daug neplanuoti, nesiimti visko iš karto. Pagalbos nesitikėkite – šiandien svarbu pasitikėti tik savimi. Palanku gilinti profesines žinias, ko nors mokytis. Netinka kreiptis į vadovą su pasiūlymais ar prašymais.

SAUSIO 22-oji, TREČIADIENIS

Įtemptas metas. Venkite konfliktų, nenutraukite santykių, atvirkščiai – siekite susitaikyti. Tiesa, diena palanki dirbti su nauja informacija, mokytis dirbti su naujomis kompiuterių programomis.

SAUSIO 23-ioji, KETVIRTADIENIS

Konfliktinis laikas, kai svarbu pagarba, tolerancija. Vis dėlto šiandien tinka nuveikti daug darbų, palanku tobulinti darbo kompiuteriu įgūdžius. Bendraudami ieškokite, kas jus jungia, o ne skiria.

SAUSIO 24-oji, PENKTADIENIS

Palankus metas ką nors apibendrinti: verta imtis atidėtų, nebaigtų darbų, palanku ieškoti klaidų, seksis jas taisyti. Gera proga taikytis su jums svarbiais žmonėmis. Palanku kreiptis į vadovybę ir aptarti jums svarbų klausimą.

SAUSIO 25-oji, ŠEŠTADIENIS

Puikus laikas aktyviam poilsiui, šventėms. Galimos džiugios pažintys.

SAUSIO 26-oji, SEKMADIENIS

Bendraukite su šeima, verta pasikviesti svečių, palanku susitikti su seniai matytais bičiuliais.

SAUSIO 27-oji, PIRMADIENIS

Palankus metas dirbti su pinigais. Tiesa, netinka skubėti – viską tikrinkite, apgalvokite. Deja, šiandien didesnė profesinių klaidų tikimybė. Venkite ginčų su vadovybe, kolegomis, klientais. Nepatartina kreiptis į darbdavį.

Savaitraščio steigėja ir leidėja bendrovė „Pačiolis“

SAVAITRAŠČIO REDAKCIJA

Vyriausiasis redaktorius doc. dr. auditorius
Gediminas KALČINSKAS

Vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas
auditorius **Gintautas DEVEIKIS**
(finansinė apskaita)

Vaidotas Dauskurdas
(teisė)

Oksana Galin
(mokesčiai)

Marina Gupta
(mokesčiai, i.MAS)

auditorius **Valdas Jagminas**
(buhalterinė menedžmento apskaita)

Vaidotas Narušis
(informacinės technologijos)

Administratorius
Andrej Šadrakov

Maketuotojos:
Ramutė Kalčinskienė
Virginija Keblienė

Kalbos redaktorė
Danguolė Vanagaitė

A.s. LT157044060000914441 AB SEB banke
Leidyklos „Pačiolis“ 2 375 leidinys
Pasirašyta spaudai 2025 01 16
Leidinytis tik prenumeruojamas
Ofsetinė spauda.
Rinko ir maketavo leidykla „Pačiolis“
Spausdino BĮ UAB „Baltijos kopija“
Kareivių 13B, Vilnius
Tiražas 1400

- Rankraščiai nerenzuojami ir negražinami.
- Išspausdinti straipsniai gali nesutapti su redakcijos nuomone.
- Visi paryškinimai bei kitokie teksto išskyrimai (taip pat norminiuose aktuose) gali būti atlikti redakcijos.
- Už reklamos ir užsakomųjų straipsnių turinį redakcija neatsako.
- Perspausdinant „Buhalterijos“ straipsnius, būtina nuoroda.

Redakcijos adresas:

Kalvarijų g. 129, LT-08221 Vilnius
tel. (0 5) 2101 266
el. paštas buhalterija@paciolis.lt

Dėl leidinių prenumeratos, platinimo ir reklamos
kreiptis tel. (0 5) 2700 636 arba
el. paštu reklama@paciolis.lt

Galvosūkis SUDOKU

SUDOKU lentelė susideda iš devynių stulpelių ir devynių eilučių, suskirstytų į 9 langelius. Visa lentelė dar suskirstyta į 9 langelių (3 × 3) kvadratus.

Pagal susitarimą galvosūkiuose naudojami skaitmenys, tačiau matematiniai ryšiai čia nėra svarbūs, taigi galimi galvosūkio variantai naudojant kitus simbolius, pavyzdžiui, abėcėlės raides ar spalvas.

Žaidimo esmė – įrašyti skaitmenis nuo 1 iki 9 į stulpelius, eilutes ir 9 langelių (3 × 3) kvadratus taip, kad skaitmenys nesikartotų.

Patarimus ir sprendimus rasite interneto svetainėje www.sudoku.lt.

1	7	5	4	6	8	9	2	3
6	4	8	9	2	3	7	1	5
2	9	3	5	1	7	8	4	6
4	3	2	8	5	9	1	6	7
5	6	7	1	3	4	2	9	8
9	8	1	6	7	2	3	5	4
7	2	4	3	9	6	5	8	1
8	1	9	7	4	5	6	3	2
3	5	6	2	8	1	4	7	9

Šio galvosūkio atsakymą spausdinsime kitame savaitraščio numeryje.

Galvosūkio SUDOKU, išspausdinto savaitraštyje „Buhalterija“ Nr. 2 (993) sausio 14 d., atsakymas.

Buhalterinės apskaitos programa

PAGRINDINIAI PROGRAMOS PRIVALUMAI:

- PATOGI DARBE
- LENGVAI ĮSISAVINAMA
- VILIOJANTI KAINA

Tel./faks. (8-5) 233 39 37
Mob. (8-699) 4 95 62
www.edlonta.lt

Užs. 1953bam

PIRMA KARTĄ VISIEMS ĮMONIŲ BUHALTERIAMS ir VADOVAMS!

ĮMONĖS MOKAMŲ MOKESČIŲ OPTIMIZAVIMAS:
patarimai, kaip daug laimėti išvengiant praradimų –
NAUJAME nuotoliniame seminare

MOKESČIAI, LEGALŪS JŲ MAŽINIMO BŪDAI IR VADYBA ĮMONĖJE

- **Pagrindinių įmonės mokamų mokesčių esmė** (tarifai, deklaravimas ir sumokėjimas, mokesčių apskaičiavimo ryšys su buhalterine apskaita).
- **Mokesčių optimizavimas ir mokestinės lengvatos** (optimizavimo ir planavimo galimybės ir būdai, mokesčių alternatyvų ir lengvatų sąrašas, leidžiamų atskaitymų didinimas, neleidžiamų atskaitymų mažinimas, kiti klausimai).
- **VMI mokesčių sumokėjimo ir deklaravimo administravimas** (iMAS esmė, patikimas ir nepatikimas mokesčių mokėtojas, pranešimai VMI, mokestiniai patikrinimai, baudos, palūkanos ir delspinigiai, įmonės vadovo ir mokesčių administratoriaus santykiai, mokesčių tikslinimas ir senatis, susitarimas su VMI dėl mokesčių, mokestinės paskolos ir sumokėjimo atidėjimai).
- **Mokesčių vadyba įmonėje** (įmonės vadovo ir apskaitą tvarkančio asmens (ATA) atsakomybė, vidaus kontrolė ir tvarkos, apskaitos ir mokesčių apskaičiavimo politika įmonėje, mokesčių dokumentai ir registrai).

Seminaro trukmė –
apie 10 ak. val.
Seminaras bus parengtas
sausio mėn.

aud. doc. dr. **Gediminas KALČINSKAS**, konsultantė ekspertė **Oksana GALIN**,
konsultantė ekspertė **Marina GUPTOR**, aud. **Gintautas DEVEIKIS**

Kiekvienas seminaro dalyvis:

- gaus kokybišką seminaro vaizdo įrašą;
- gaus išsamiai parengtą atspausdintą seminaro knygą;
- išklausti seminarą galės tiek kartų, kiek reikia.

Seminaro kaina iki sausio 31 d. – 139 €,
nuo vasario 1 d. – 165 € (PVM netaikomas).

Norėdami įsigyti seminarą, sumokėkite prekės kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a. s. LT347044060005977111
AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą** (TS_Vmk), **pristatymo adresą**, tel. numerį ir el. pašto adresą.

Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636, el. p. seminarai@paciolis.lt arba

www.Pačiolis.lt

Nuotolinis seminaras PELNO NESIEKIANTIEMS juridiniams asmenims

Pelno nesiekiančių juridinių asmenų 2024 m. metinių finansinių ataskaitų ir mokesčių deklaracijų parengimas, 2025 m. naujovės

PROGRAMA

- 2024 m. finansinės atskaitomybės naujovės:** veiklos ataskaitos standartizavimas, audito prievolė, atskaitomybės anuliavimo procedūra ir kiti pokyčiai. Galimos pasekmės už neteisingas finansines ataskaitas arba jų nepateikimą JAR.
- Operacijos, kurias atliekant dažnai klystama:** finansavimo apskaita, kapitalo ir veiklos rezultatų apskaičiavimas, turto apskaita, pajamų ir sąnaudų pripažinimas. AVNT atlikto atskaitomybių tyrimo rezultatai.
- Su **darbo santykiais susijusių pajamų** apskaičiavimas ir **apmokestinimas** nuo 2025 metų. GPM **deklaravimas** už 2024 metus. Dienpinigių apskaičiavimo pasikeitimai.
- Svarbiausi **2024 m. pelno mokesčio deklaracijos pasikeitimai** ir praktinės situacijos. **2025 metais įsigaliojusios pelno mokesčio naujovės.**
- Paramos gavimo ir panaudojimo metinės ataskaitos** FR0478 už 2024 m. sudarymas ir teikimas. Neteisėto paramos panaudojimo pasekmės.
- GPM dalies **skyrimo paramai apribojimai** ir kiti **Labdaros ir paramos** įstatymo pakeitimai.
- Asmens duomenų tvarkymas:** teisėtas ir neteisėtas duomenų rinkimas, duomenų tvarkymo principai, praktiniai patarimai ir galimos rizikos.
- Prievolė** kiekvienai įstaigai **periodiškai atnaujinti savo duomenis** Juridinių asmenų registre ir galimos pasekmės to nepadarius.

LEKTORIAI:

auditorius **Gintautas DEVEIKIS**,
konsultantė ekspertė **Marina GUPTOR**,
konsultantas ekspertas **Vaidotas DAUSKURDAS**.

NUOTOLINIO SEMINARO DALYVIAI:

- Gauna **išsamią ir naudingą seminaro medžiagą**, kokybišką seminaro **vaizdo įrašą**, seminare nagrinėjamų **dokumentų pildomus šablonus**, kuriais galima naudotis neribotą laiką.
- Savo pasirinktu laiku ir patogioje vietoje gali internete stebėti **įrašytus lektorių aiškinimus** – nebūtinai eilės tvarka, bet išsirinkdami tuo metu aktualiausius klausimus.
- Užduoti rūpimus klausimus lektoriams ir **gauti atsakymus** gali el. paštu.

SEMINARO KAINA iki sausio 31 d. – 117 €, nuo vasario 1 d. – 145 € (PVM netaikomas).
Trukmė – apie 6 ak. val. Seminaras bus parengtas sausio pabaigoje.

Norėdami įsigyti seminarą, sumokėkite jo kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke.
Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą** (PNA11N), **pristatymo ir el. pašto adresus** ir **tel. numerį**.